

**IZVJEŠTAJ O RADU I POSLOVANJU
JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD TUZLA
ZA PERIOD OD 01.01.DO 31.12. 2021.GODINE**

Tuzla, mart 2022.godine

SADRŽAJ

1. UVOD	4
1.1. Opći podaci o Ustanovi.....	4
1.2. Osnivački akt i oblik organizovanja	4
1.3. Upravljanje ustanovom	4
1.4. Nadležnost Centra.....	4
1.5. Programski ciljevi i zadaci Centra	6
1.6. Socijalna zaštita	7
1.7. Osnovna prava lica sa invaliditetom	8
1.8. Novčana i druga materijalna pomoć	8
2. ORGANIZACIJA RADA	8
Rad Stručnih timova Centra	10
Rad stručnih radnika Centra.....	11
2.1. Služba socijalne zaštite i starateljstva	11
2.1.1. Porodično pravna zaštita	12
2.1.2. Smještaj odraslih lica u ustanove socijalne zaštite i starateljstvo nad odraslim licima smještenim u ustanove socijalne zaštite	14
2.1.3. Starateljstvo nad odraslim licima i djecom koja nisu smještene u ustanove socijalne zaštite	15
2.1.4. Smještaj djece i odraslih lica u hraniteljske porodice i starateljstvo nad djecom i odraslim smještenim u hraniteljske porodice	16
2.1.5. Smještaj djece u ustanove socijalne zaštite i stavljanje pod starateljstvo djece smještene u ustanove socijalne zaštite	16
2.1.6. Prosjačenje, trgovina ljudima,nasilje u porodici i jednokratne novčane pomoći (kantonalne).....	17
2.1.7. Stalna novčana pomoć	19
2.1.8.Obraćanje institucija i saradnja sa institucijama, obraćanja pojedinaca (socijalne anamneze za KPZ, alternativni smještaj i dr., zahtjevi za prijavu prebivališta)	19
2.1.9. Interventne jednokratne novčane pomoći (Grad Tuzla).....	20
2.1.10. Zaštita djece i maloljetnika u sukobu sa zakonom i poremećajima u ponašanju, izvršenje odgojnih mjera i preporuka prema maloljetnicima i dr.....	21
2.1.11. Psihosocijalna zaštita	22
2.1.12. Razvrstavanje djece i omladine sa smjetnjama u psihofizičkom razvoju.....	23
2.2. Porodično savjetovalište	24
2.3.Zaštita porodice sa djecom	25
2.4. Zdravstvena zaštita	26
2.5. Novčane i druge materijalne pomoći	27
2.5.1. Civilne žrtve rata.....	27
Punoljetne osobe koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje	29
2.5.3. Prava po osnovu invaliditeta	29
2.5.4. Korisnici subvencioniranja troškova dženaze –sahrane	29
3. Rad na prevenciji i sprečavanju negativnih društvenih pojava	29
3.1. Prostitucija i trgovina ljudima	29
3.2. Skitnja i prosjačenje.....	29
3.3. Alkoholizam i narkomanija	30
4. Administrativno – tehnički poslovi.....	30

5. Saradnja sa osnivačem i drugim subjektima.....	31
6. Zapošljavanje, učešće na seminarima i edukacijama	32
6.1. Zapošljavanje	32
6.2. Učešće na seminarima i edukacijama.....	32
7. Realizacija projekata	32
8.Rezultati poslovanja.....	33
9.Zaključci i mjere.....	39
10.Izvori podataka.....	40

1. UVOD

1.1. Opći podaci o Ustanovi

Centar za socijalni rad Tuzla (u daljem tekstu: Centar) je javna ustanova čiji je osnivač (općina) Grad Tuzla i koja je organizovana u skladu sa Zakonom o ustanovama ("Službene novine RBiH" broj: 6/92, 8/93 i 13/94). Ustanova svoju djelatnost obavlja poštujući odredbe federalnih i kantonalnih propisa koji uređuju oblast socijalne zaštite, zatim poštujući odredbe i okvire Zakona o trezoru ("Službene novine FBiH" broj: 26/16) i sistema trezorskog poslovanja u okviru kojeg ustanova posluje, te čitav niz zakonskih i podzakonskih akata kojima su uređene specifične pojave u sistemu socijalne zaštite.

Grad Tuzla kao osnivač finansira djelatnost Centra odnosno materijalne troškove i plaće zaposlenih, a Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK, odnosno Vlada TK i Federalno ministarstvo rada i socijalne politike finansira oblike zaštite po Zakonu o osnovama prava na socijalnu zaštitu, zaštitu civilnih žrtava rata i zaštitu porodice sa djecom.

1.2. Osnivački akt i oblik organizovanja

Centar je osnovan Odlukom Nadzornog odbora općine Tuzla 30. marta 1959.godine, a počeo je sa radom polovinom aprila iste godine. Sjedište Centra je u ulici Kozaračka bb, Grad Tuzla.

1.3. Upravljanje ustanovom

Organi upravljanja i rukovođenja u Centru su:upravni odbor i direktor.

Rješenjem o konačnom imenovanju Upravnog odbora JU Centar za socijalni rad Tuzle broj: 02/04-A-011268-2020. od 11.09.2020. godine imenovan je Upravni odbor JU Centar za socijalni rad Tuzla u slijedećem sastavu: Lejla Ragibović Hadžić – predsjednica, Asja Redžić – članica i Nedeljko Jurkić – član.

Centar svoju djelatnost obavlja u skladu sa Zakonom o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine FBiH" broj: 36/99, 54/04, 39/06 i 14/09), Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice s djecom ("Službene novine TK" broj: 5/12 – prečišćeni tekst), Porodičnim zakonom FBiH ("Službene novine FBiH" broj: 35/05 i 31/14), Pravilima JU Centra za socijalni rad Tuzla, Pravilnikom o radu, te svim drugim propisima koji uređuju oblast socijalne zaštite i rad ustanova.

Upravni odbor je u izveštajnom periodu održao šesnaest (16) sjednica i na istima je doneseno ukupno 20 akata (pravila, pravilnici, program rada, plan javnih nabavki, odluke i zaključci)

Organ rukovođenja u Centru je direktor. Direktora Centra imenuje Upravni odbor na osnovu konkursa koji se objavljuje u javnom glasilu, uz saglasnost Osnivača.

Direktor organizuje i upravlja radom ustanove, zastupa Centar prema trećim licima i odgovoran je za zakonitost rada Centra.

1.4. Nadležnost Centra

Nadležnosti Centra za socijalni rad proizilaze iz odredbi Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom FBiH¹ , Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti

¹ Službene novine F BiH broj: 36/99, 54/04, 39/06 i 14/09

civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom TK², Porodičnog zakona F BiH³, Zakona o zaštiti od nasilja u porodici F BiH⁴, Zakona o hraniteljstvu⁵ i drugih propisa. Shodno navedenim propisima nadležnosti Centra su:

- djelatnosti socijalne zaštite, usmjeravanja i savjetovanja za djecu i omladinu;
- djelatnost u vezi sa usvajanjem djece, hraniteljstvom djece i odraslih;
- sprečavanje zlostavljanja djece, nasilja nad djecom i radne eksploracije djece;
- zbrinjavanje i zaštita od nasilja nad odraslim;
- usluge savjetovališta za brak i porodicu i usluge predbračnog savjetovališta;
- djelatnost pružanja pomoći za žrtve velikih nesreća, izbjeglice, migrante i druge kategorije u skladu sa zakonskim propisima;

-rad na otkrivanju, suzbijanju i otklanjanju uzroka koji izazivaju stanje socijalne potrebe, organizuje i sprovodi socijalnu i dječiju zaštitu, proučava druga pitanja i vrši stručne poslove koji zahtijevaju primjenu metoda upravnog, socijalnog, pedagoškog, psihološkog i drugog stručnog rada, prati i proučava probleme i pojave u oblasti socijalne, dječje i porodične zaštite, daje prijedloge za njihovo rješavanje, pruža stručnu pomoć pojedinim nosiocima socijalne zaštite,

-priprema prijedloge programa, analiza, informacija i predlaže mjere o stanju i problemima u oblasti socijalne i dječje zaštite,

-priprema prijedlog plana i programa razvoja socijalne zaštite, prijedlog plana i programa razvoja dječje zaštite i programa razvoja mreže ustanova socijalne zaštite na području Grada i učestvuje u realizaciji ovih programa,

-priključi, sređuje i vodi evidenciju u oblasti socijalne zaštite, izučava i analizira uzroke i posljedice pojave koje određene kategorije građana dovode u stanje socijalne potrebe,

-organizuje preventivno-socijalne aktivnosti povezujući sve nosioce socijalne zaštite na području Grada na njihovoj realizaciji,

-prati pojave i uzroke vaspitne zanemarenosti i zapuštenosti maloljetnika i maloljetničke delinkvencije, preduzima mjere i sarađuje sa odgovarajućim organima, organizacijama, školama, vaspitnim i zdravstvenim ustanovama, mjesnim zajednicama i društvenim organizacijama, koje po prirodi svoje djelatnosti mogu doprinijeti da se ova društveno-negativna pojava uspješno sprečava i suzbija,

- vodi postupak u vezi sa kategorizacijom lica ometenih u psihičkom i fizičkom razvoju, stara se o rehabilitaciji i zaštiti ove kategorije lica i vodi sve potrebne evidencije ove kategorije lica,

- vrši obradu i daje mišljenje sudovima u brakorazvodnim parnicama o povjeravanju i izdržavanju djece. U slučaju razvedenih roditelja predlaže izmjenu odluke o povjeri, uređenju ličnih odnosa i neposrednih kontakata između djece i roditelja sa kojim ne žive kao i o izdržavanju, ukoliko to zahtijevaju interesi djece i vrši stručne i druge upravne poslove iz nadležnosti utvrđenih Porodičnim zakonom,

- vrši sve poslove koji su pozitivnim zakonskim propisima o pravima i zaštiti prava maloljetnika kao i propisima o vaspitnim mjerama stavljeni u nadležnost organa starateljstva u odnosu na maloljetne izvršioce krivičnih djela,

- preduzima sve potrebne mjere u zaštiti odraslih lica, posebno starih lica bez porodičnog staranja,

- donosi rješenja u upravnom postupku o sticanju prava na socijalnu zaštitu po Zakonu o socijalnoj zaštiti i propisima u skladu sa ovim Zakonom,

- vrši stručne i upravne poslove po propisima iz oblasti starateljstva, prati i nadzire sprovođenje odgojnih mjera i preporuka izrečenih maloljetnicima u krivičnom postupku,

- preduzima mjere za suzbijanje uzroka i posljedica asocijalnih ponašanja, a naročito prošačenja, alkoholizma, prostitutije i drugih društveno-negativnih pojava,

-provodi aktivnosti koje se odnose na pružanje pomoći licima izloženim zlostavljanju i nasilju u porodici u skladu sa Zakonom.

² Službene novine TK broj: 12/00, 5/02, 12/03, 8/06

³ Službene novine FBiH broj: 35/05 i 31/14

⁴ Službene novine F BiH broj: 22/05 i 51/06

⁵ Službene novine FBiH broj: 19/17

-vrši stručne, upravne, finansijske, administrativne i druge poslove u vezi sa sprovođenjem zakona i drugih opštih propisa koji su Ustanovi stavljeni u nadležnost odlukama nadležnih organa.

- saradnja sa građanima, mjesnim zajednicama, državnim organima i ustanovama, udruženjima, nevladinim organizacijama, pravosudnim organima, policijskim upravama i drugim organima koji mogu doprinijeti unapređenju kvaliteta socijalnog rada i socijalne zaštite;
- vođenje propisane evidencije, izdavanje uvjerenja i drugih potvrda;
- vođenje stručnih i upravnih poslova saglasno propisima iz oblasti starateljstva u skladu sa zakonom i ovim Pravilima;
- obavljanje i drugih poslova utvrđenih Zakonom i opštim aktima Ustanove.

Problematika socijalne zaštite je vrlo obimna, po vrsti raznolika i u svojoj suštini komplikovana, te će i u narednom periodu zahtijevati primjenu različitih metoda upravnog, socijalnog, pedagoškog, psihološkog, sociološkog i drugog stručnog rada. Pored navedenog u kontinuitetu se povećava obim poslova i nadležnosti Centra donošenjem određenih propisa na nivou entiteta ali i kantona, s tim da isto ne bude propraćeno adekvatnom materijalnom i drugom podrškom resornih ministarstava. Ono što je neophodno istaći je vrlo kompleksan i zahtjevan posao i djelatnost centara za socijalni rad u toku 2021. godine, pa tako i JU Centar za socijalni rad Tuzla, u periodu kada je proglašeno stanje prirodne nesreće i stanje pandemije koronavirusom COVID 19.Organizacija rada ustanove, zaštita zaposlenika ustanove a obezbeđenje usluga korisnicima, uz poštivanje svih epidemioloških mjera, je bio vrlo kompleksan i zahtjevan posao u 2021. godini.

Ponekad je Centar doveden u situaciju da ne može adekvatno odgovoriti socijalnim potrebama građana niti može na odgovarajući način preventivno djelovati u pravcu smanjenja sociopatoloških pojava i pomoći porodici u provođenju njenih funkcija. U propisanim standardima je predviđeno da na četiri hiljade građana u Centru bude zaposlen jedan socijalni radnik. Budući da Grad Tuzla trenutno broji preko stotinu dvadeset hiljada stanovnika, po tim standardima, u Centru za socijalni rad u Tuzli trebalo bi biti zaposleno trideset socijalnih radnika, a zaposleno ih je 15 (od čega su 3 socijalna radnika bila zaposlena na određeno vrijeme do 31.12.2021. godine). U 2021. godini tri socijalne radnice su bile na porodičiskom odsustvu, a četiri na bolovanju preko 42 dana.Takođe, u Centru postoji nedovoljan broj i drugih stručnih radnika (prije svega psihologa) uzimajući u obzir činjenicu da je prema usvojenim federalnim standardima propisano da na 15.000 stanovnika radi jedan psiholog i jedan pedagog. Ove poslove u Centru trenutno obavljaju dva psihologa i dva pedago-psihologa, od kojih je jedan pedagog-psiholog na porodičiskom odsustvu.

1.5. Programski ciljevi i zadaci Centra

Centar djeluje u skladu sa svojim Pravilima poštujući ustavna i zakonska načela.

Pravilima i drugim aktima Centra utvrđeno je da Centar obavlja sljedeće:

- rješava u prvom stepenu zahtjeve za ostvarivanje prava iz socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata, zaštite porodice sa djecom i drugih prava u skladu sa zakonima;
- otkriva, prati i proučava probleme i pojave iz oblasti socijalne, dječje i porodične zaštite;
- neposredno pruža usluge i oblike socijalne zaštite porodice sa djecom, otklanja posljedice stanja socijalnih potreba i problema koji su ustanovljeni kod korisnika;
- programira i planira ostvarivanje i razvoj socijalne zaštite na području Grada;
- provodi aktivnosti koje se odnose na pružanje pomoći licima izloženim zlostavljanju i nasilju u porodici;
- sarađuje sa nadležnim institucijama na otklanjanju, identifikovanju i stručnom tretmanu ovisnika od alkohola i opojnih droga, u skladu sa zakonima;
- obavlja savjetovališni rad;
- obavlja poslove i ima ovlaštenja organa starateljstva utvrđene porodičnim zakonom, te drugim zakonima i propisima;

- vodi propisanu evidenciju, prikuplja dokumentaciju o korisnicima socijalne zaštite, oblicima i uslugama socijalne zaštite, korisnicima određenih prava kao civilnim žrtvama rata i zaštiti porodice sa djecom;
- stručno razvija i unapređuje mrežu socijalnih partnerskih ustanova (vladinih i nevladinih);
- razvija i unapređuje alternativne, institucionalne, vaninstitucionalne oblike socijalne zaštite, oblike samopomoći, susjedske pomoći i druge vidove aktivnog odnosa građana na prevenciji, sprečavanju i saniranju životnih poteškoća svojih građana, a naročito lica izloženih zlostavljanju i nasilju u porodici, starih lica bez porodičnog staranja, materijalno neosiguranih i za rad nesposobnih lica, lica sa invaliditetom i lica ometenih u fizičkom ili psihičkom razvoju, odgojno zanemarene ili zapuštene djece ili djece bez roditeljskog staranja i lica sa društveno negativnim ponašanjem;
- inicira i podržava organizovanje raznih socijalnih, pedagoških, psiholoških, pravnih i drugih savjetovališta;
- sarađuje sa građanima, mjesnim zajednicama, pravnim licima, udruženjima građana, pravosudnim organima i drugim organima i institucijama koje mogu doprinijeti unapređenju kvaliteta socijalnog rada i socijalne zaštite;
- poslove iz oblasti socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, za raseljena lica i izbjeglice, koji su mu povjereni.

Socijalna politika je državna djelatnost koja se sastoji u preraspodjeli nacionalnog dohotka s ciljem rješavanja socijalnih rizika kao što su bolest, nezaposlenost, invalidnost, smrt hranitelja, elementarne nepogode, pomoć porodici i sl. Zatim, to je djelatnost koja teži ujednačavanju životnih uslova stanovništva i konačno, socijalna politika ima za cilj pomagati, rješavati probleme ranjivih socijalnih grupa, tj. onih koje se nalaze u najtežem položaju. Prema tome, socijalna politika je vrlo opsežna djelatnost države kojoj pomaže razne organizacije-humanitarne, privatne, neprofitne i slične.

Socijalna zaštita je najsloženija oblast društvenog života i kao takva definisana je ustavima i zakonima kao djelatnost od posebnog društvenog interesa. U svojoj osnovi socijalna zaštita je usmjerena na osiguranje socijalne sigurnosti građana i porodica koje se sticajem različitih životnih okolnosti, nalaze u stanju socijalne potrebe.

U FBiH socijalna zaštita je uređena fragmentarno i u osnovnim pravima definisana je na federalnom nivou, a obaveze prema korisnicima su u nadležnosti na nivou kantona, gradova i općina. Različitost naknada u kantonima dodatno povećava nejednak položaj osobama u stanju socijalne potrebe, čime se vrlo često ne poštuju odredbe međunarodnih dokumenata koji uređuju oblast zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Na porast siromaštva i broja lica u stanju socijalne potrebe u 2021. godini u Gradu Tuzla pored ukupne ekomske situacije u zemlji utiču i problemi koji nastaju uslijed pogoršane zdravstvene slike stanovništva sa povećanim brojem teških oboljenja (karcinoma, oboljenja iz oblasti mentalnog zdravlja, tuberkuloze i drugih teških oboljenja), povećanog broja penzionera koji ostaju nezbrinuti od svojih najbližih, i uopšte ugroženosti porodice kao osnovne celiye društva.

Pored toga u 2021.godini je dodatno pogoršana ekomska situacija zbog pandemije koronavirusa „Covid 19“ jer su mnoga preduzeća bila suočena sa poteškoćama te su morala privremeno obustaviti ili znatno smanjiti svoje aktivnosti i rad zaposlenika. Određeni broj poslovnih subjekata je prestao sa radom, te su uposlenici ostali bez posla a samim tim i bez primanja.

1.6. Socijalna zaštita

Provođenje oblika i mjera socijalne zaštite u 2021. godini, Centar za socijalni rad je kao i do sada usmjerio na pružanje zaštite i pomoći za sljedeće kategorije građana:

- djecu bez roditeljskog staranja;
- odgojno zanemarenju i vaspitno zapuštenu djecu;
- djecu čiji je razvoj ometen porodičnim prilikama;
- lica sa invaliditetom i lica ometena u fizičkom ili psihičkom razvoju;
- materijalno neosigurana i za rad nesposobna lica;
- stara lica bez porodičnog staranja;
- lica sa društveno neprihvatljivim ponašanjem;
- lica izložena zlostavljanju i nasilju u porodici;
- lica i porodice u stanju socijalne potrebe kojima je uslijed posebnih okolnosti potreban odgovarajući oblik socijalne zaštite;
- druge građane u stanju socijalne potrebe.

Posebna pažnja u toku 2021. godine je bila usmjerena na one građane i porodice koje su socijalno najviše ugrožene, a uzimajući u obzir kompletnu ekonomsko finansijsku situaciju u državi.

1.7. Osnovna prava lica sa invaliditetom

Odredbama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom⁶ reguliše se socijalna zaštita lica sa invaliditetom. Prava osoba sa invaliditetom koja proizilaze iz Zakona su:

- lična invalidnina;
- dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica;
- ortopedski dodatak;
- nabavka ortopedskih i drugih pomagala;
- prioritetno zapošljavanje.

O navedenim pravima u prvom stepenu rješava Centar, dok je odredbama Zakona utvrđena nadležnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za priznavanje ovih prava.

1.8. Novčana i druga materijalna pomoć

Novčana i druga materijalna pomoć sastoji se od:

- stalne novčane pomoći;
- novčane naknade za njegu i pomoć od strane drugog lica;
- druge materijalne pomoći.

2. ORGANIZACIJA RADA

Centar svoju djelatnost obavlja preko osnovnih organizacionih jedinica - Službi, a to su:

- ❖ **Služba socijalne zaštite i starateljstva;**
- ❖ **Služba finansijsko-računovodstvenih poslova**
- ❖ **Služba pravnih i općih poslova**
- ❖ **Porodično savjetovalište**

U **Službi socijalne zaštite i starateljstva** obavljaju se svi poslovi iz domena planiranja razvoja i ostvarivanja svih vidova socijalne zaštite, dječije i porodične zaštite, poslovi stručne obrade zahtjeva po pravima iz ove oblasti i rješavanje u prvom stepenu, poslovi po pitanju starateljstva, prava civilnih žrtava rata, kao i drugi poslovi socijalne zaštite utvrđenih zakonom.

⁶ Službene novine FBiH broj: 36/99, 54/04, 39/06 i 14/09

Službu socijalne zaštite saglasno važećem Pravilniku o radu sa sistematizacijom radnih mesta čine:

- rukovodilac Službe
- psiholog
- pedagog
- psiholog-pedagog
- pravnik
- sociolog
- defektolog
- stručni saradnik za socijalnu zaštitu-socijalni radnik,
- referent za pravne poslove
- administrativni službenik

Služba finansijsko-računovodstvenih poslova obavlja sve poslove neophodne za poslovanje Centra u ovoj oblasti, te obezbeđuje finansijsko poslovanje u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima. U Službi se obavljaju poslovi evidencije novčanih pomoći i naknada, mjesечne promjene, izrada mjesecnih trebovanja sredstava iz resornog Ministarstva TK, vrše se usklađivanja mjesecnih isplata, izrada izvještaja i informacija o pravima korisnika i izrada mjesecnih izvještaja o utrošku finansijskih sredstava prema osnivaču.

Službu finansijsko-računovodstvenih poslova saglasno važećem Pravilniku o radu sa sistematizacijom radnih mesta čine:

- rukovodilac Službe
- ekonomista
- pravnik
- službenik obračuna plaća
- operator za unos podataka.

U **Službi pravnih i opštih poslova** obavljaju se svi pravni i opšti poslovi, organizuje rad svih ostalih Službi u skladu sa mogućnostima Centra i potrebama korisnika. Unutar ove službe provodi se prvostepeni i drugostepeni postupak u predmetima iz oblasti socijalne zaštite, kao i korespondencija sa sudom, tužilaštvom i drugim institucijama u svim predmetima u kojima nije isključiva nadležnost Službe socijalne zaštite i starateljstva. Također se obavljaju poslovi u cilju obezbeđenja zaštite i održavanje zgrade u kojoj se odvija djelatnost, kao i cjelokupne imovine Centra, što podrazumijeva i održavanje higijene. Ova služba obavlja i organizuje i druge poslove u skladu sa potrebama i interesima Centra kao i zahtjevima Upravnog odbora i osnivača.

Službu pravnih i opštih poslova saglasno važećem Pravilniku o radu sa sistematizacijom radnih mesta čine:

- rukovodilac Službe
- pravnik
- upravni službenik
- računarski tehničar
- službenik protokola
- arhivar
- vozač putničkog automobila
- daktilograf
- čistačica prostorija.

Porodično savjetovalište pruža pomoć u savladavanju poteškoća, stvaranju uslova za očuvanje i razvoj ličnih mogućnosti, te odgovornijeg odnosa pojedinca prema samom sebi, porodici i društvu, kao i sticanje znanja i vještina koje pozitivno utiču na odnose među partnerima i odnose unutar porodice.

Napominjemo da su u sastavu Službi navedena radna mjesta koja su utvrđena Pravilnikom o radu JU Centar za socijalni rad Tuzla sa sistematizacijom radnih mesta i da ista nisu popunjena (od sistematizovanih 83, popunjeno je 40 radnih mesta.)

Rad Stručnih timova Centra

U Centru su u toku 2021. Godine odluke donosila tri stručna tima:

- **Stručni tim za zaštitu djece, djece ometene u psihičkom i fizičkom razvoju i delinkventne djece sačinjavaju:** pravnik, psiholog-pedagog, odnosno, psiholog ili pedagog, sociolog i socijalni radnik- voditelj slučaja. **Stručni tim za zaštitu djece** održao je 192 sastanaka. Bavio se uglavnom poslovima starateljstva, smještajem djece u porodice, domove, popisom i zaštitom imovine, usvojenjima, posredovanjem kod nesređenih odnosa u porodici, posredovanjem u mirenju bračnih partnera, povjeravanjem djece prije razvoda braka i održavanjem ličnih odnosa i neposrednih kontakata djece i roditelja te obradom maloljetnika pri sklapanju brakova. Navedeni tim je takođe donosio odluke u vezi sa smještajem djece u škole, zavode i porodice, smještajem u odgojne ustanove, obradom i smještajem u kazneno popravne domove i maloljetničke zatvore, provodio je mjere pojedinačnog nadzora i upućivanja u JU Odgojni centar TK te radio sa djecom po povratku iz određene ustanove. Na stručnim timovima obrađena su **467 predmeta** vezano za sva pitanja koja se tiču djece.

Godina	Broj stručnih timova	Broj predmeta
2019.	129	533
2020.	89	377
2021.	192	467

- **Stručni tim za zaštitu poslovno nesposobnih, starih i drugih lica** održao je 79 sastanka. Stručni tim za zaštitu poslovno nesposobnih, starih i drugih lica čine: pravnik, psiholog-pedagog, odnosno, psiholog ili pedagog, sociolog i socijalni radnik – voditelj slučaja. Ovaj tim se bavio pokretanjem postupka za oduzimanje poslovne sposobnosti, postavljanjem staraoca, zaštitom imovine poslovno nesposobnih lica, smještajem u porodice i ustanove socijalne zaštite, radom sa ovisnicima o alkoholu, narkomanima i drugim kategorijama ovisnika, ostvarivanjem prava na materijalnu pomoć i rješavanje stambenih potreba, obezbjeđivanjem pomoći za sahranu umrlih lica i dr. Ukupno je razmatrano **282 predmeta**.

Godina	Broj stručnih timova	Broj predmeta
2019.	42	320
2020.	42	227
2021.	79	282

-Stručni tim za obradu zahtjeva za jednokratne novčane pomoći iz Budžeta Tuzlanskog kantona

U izještajnom periodu je održano 35 stručna tima na kojima je razmatrano ukupno 563 zahtjeva za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć koja se finansira iz sredstava Budžeta TK.

Godina	Broj stručnih timova	Broj predmeta
2019.	43	738
2020.	33	585
2021.	35	563

Stručni tim za obradu zahtjeva za interventne novčane pomoći iz Budžeta Grada Tuzle

Godina	Broj stručnih timova	Broj predmeta
2019.godina	35	462
2020.godina	68	971
2021.godina	110	1155

Rad stručnih radnika Centra

U 2021.godini u Centru je bilo zaposleno 40 radnika (od tog broja četiri radnika su bila angažovana na određeno vrijeme i ugovor im je istekao u decembru 2021. godine). Od ukupnog broja zaposlenih 34 su žene i 6 muškaraca.

Djelatnost Centra je obuhvatala rad sa građanima iz svih mjesnih zajednica na području Grada Tuzla a koji su se našli u stanju socijalne potrebe, odnosno kojima su bile potrebne usluge iz oblasti socijalne ili porodične zaštite. Obradeno je ukupno **5350 predmeta (kroz upravni postupak) i 11623 akata drugog sadržaja.**

TABELA br. 1 - Ukupan broj predmeta:

	2019. godina	2020.godina	2021.godina
Prvostepeni postupak	4 853	4682	5350
Drugostepeni postupak	81	51	50
Obična pošta (djelovodnik)	11 258	10628	11623

U protekloj godini Centru se obraćao veliki broj građana čijim zahtjevima su uposlenici Centra nastojali udovoljiti u skladu sa zakonom i raspoloživim materijalnim i drugim sredstvima. Bilo je mnogo i onih čijim zahtjevima se nije moglo udovoljiti jer ne ispunjavaju zakonom propisane uslove, a u teškoj su materijalnoj i zdravstvenoj situaciji.

Stručni radnici Centra pomagali su građanima koji su se našli u različitim problemima i teškoćama. U toku jednog radnog dana stručni radnici su u prosjeku primali 10 -15 građana radi davanja stručnih uputa i savjeta, prikupljanja dokumentacije, izrade analiza, razmjene informacija i davanja određenih stručnih mišljenja. Procjenjuje se da je obavljeno više od 17.000 takvih neposrednih razgovora, a znatno više ih je obavljeno telefonskim putem. U periodu proglašenja stanja prirodne nesreće a onda i pandemije korona virusom COVID-19 rad Centra je bio prilagođen epidemiološkim preporukama i veliki dio poslova se obavljao telefonom ili putem drugih elektronskih aplikacija, sve u cilju dostupnosti usluga građanima u periodu kada su bile na snazi veoma restriktivne mjere koje su uključivale i ograničeno kretanje građana, a stvarna potreba za uslugama Centra je bila intenzivirana.

U Centru je organizованo 24-satno dežurstvo tokom cijele godine. Stručni radnici su u prošloj godini imali 22 aktivna dežurstva što podrazumjeva izlazak na teren, odlazak u Službu hitne medicinske pomoći ili bolnicu sa osobom, odnosno zbrinjavanje i smještaj mldb.djece, ili prisustvo tokom postupka uzimanja izjava u MUP-u TK. Pasivna dežurstva se obavljaju od kuće, a nakon poziva od strane policije stručni radnici izlaze na teren i poduzimaju dalje radnje u saradnji sa drugim službama.

2.1. Služba socijalne zaštite i starateljstva

U okviru Službe socijalne zaštite i starateljstva rad je podijeljen po sljedećim oblastima:

- Porodično pravna zaštita;
- Smještaj odraslih lica u ustanove socijalne zaštite i starateljstvo nad odraslim licima smještenim u ustanove socijalne zaštite;
- Starateljstvo nad odraslim licima i djecom koja nisu smještene u ustanove socijalne zaštite;

- Smještaj djece i odraslih lica u hraniteljske porodice i starateljstvo nad djecom i odraslim smještenim u hraniteljske porodice;
- Smještaj djece u ustanove socijalne zaštite i stavljanje pod starateljstvo djece smještene u ustanove socijalne zaštite;
- Prosjačenje, trgovina ljudima, nasilje u porodici, obrada predmeta za jednokratne novčane pomoći
- Stalna novčana pomoć;
- Obraćanje institucija i saradnja sa institucijama, obraćanja pojedinaca (socijalne anamneze za KPZ, alternativni smještaj i dr., zahtjevi za prijavu prebivališta, interventne jednokratne novčane pomoći Grad Tuzla);
- Zaštita djece i maloljetnika u sukobu sa zakonom i poremećajima u ponašanju, izvršenje odgojnih mjera i preporuka prema maloljetnicima i dr.

2.1.1. Porodično pravna zaštita

Porodično pravna zaštita provodi se u skladu sa Porodičnim zakonom F BiH.

Referat porodično pravne zaštite obuhvata sljedeće poslove: rad na saniranju poremećenih porodičnih odnosa prije uključivanja u porodično savjetovalište; posredovanje pokušaj mirenja bračnih pratnera u bračnoj zajednici; davanje mišljenja o povjeri djece na zaštitu i vaspitanje; obrade za razvod braka i izmjenu sudske presude; obrade po zahtjevima za povjeru i izdržavanje mldb. djece rođene u vanbračnim zajednicama; savjetodavni rad po obraćanju roditelja mldb. djece u postupcima nepoštivanja sudske presude u dijelu koji se odnosi na elemente roditeljskog staranja; priznavanje/osporavanje očinstva i materinstva; određivanje ličnog imena za mldb. djecu rođenu na području Grada Tuzle a za koju roditelji nisu u zakonskom roku odredili lično ime djetetu; obrade u postupcima zaključivanja maloljetničkog braka; izricanje upozorenja roditeljima na propuste pri vršenju roditeljskog staranja; nadzor nad ostvarivanjem roditeljskog staranja i dr.

Zbog ukupnog stanja u društvu kao i zbog poremećenih društvenih vrijednosti, očekivano je u 2021. godini došlo do povećanja broja razvoda brakova u odnosu na 2020. godinu. Korisnicima Centra su pružene direktnе i indirektnе pomoći u ostvarivanju različitih prava, ali se prvenstveno vodilo računa o zaštiti interesa mldb. djece naručito u postupcima razvoda brakova, gdje je u nekoliko slučajeva po odluci Stručnog tima Centra roditeljima izdato upozorenje na propuste u vršenju roditeljskog staranja. S obzirom na obim poslova, kompleksnost porodičnih odnosa, u toku prethodne godine na referatu porodično pravne zaštite su bila angažovana tri socijalna radnika kao voditelji slučaja, a primijećeno je da je u većini slučajeva bilo neophodno uključivanje pedagoga-psihologa, psihologa Centra, kao i drugih stručnih radnika kako bi se na adekvatan način odgovorilo problematiči porodice i pružila stručna pomoć u prevazilaženju problema sa kojima se porodice suočavaju.

U tabeli br.2 je prikazano brojčano stanje slučajeva koji su evidentirani i obrađeni u 2019., 2020. i 2021. godini na referatu porodično pravne zaštite. Svi evidentirani slučajevi su razmatrani na Stručnom timu Centra, nakon čega su donošene odluke Stručnog tima po kojima se dalje postupalo u cilju pružanja pomoći korisnicima Centra. Neophodno je naglasiti da su radnici Centra pružali savjetodavne pomoći korisnicima na dnevnoj osnovi, te da su davali različite upute u cilju pružanja pomoći, ali se ti slučajevi ne evidentiraju.

TABELA br. 2 - Ukupan broj predmeta na porodično pravne zaštite

R.br.	Kategorija	2019.	2020.	2021.
1.	Saniranje porodičnih odnosa	119	129	79
2.	Razvod braka	158	148	201
3.	Postupanje/nepostupanje po presudama – postupak izvršenja	17	4	3
4.	Izmjena odluke o elementima roditeljskog staranja	31	25	179

5.	Priznanje očinstva	18	11	19
6.	Određivanje ličnog imena, dopuna podataka o roditeljima	31	29	28
7.	Maloljetnički brak	5	1	5
	Odluka o elementima roditeljskog staranja – rješenje Centra	6	5	1
8.	Izvršenje privremene odluke Centra	1	1	0
9.	Rad – izjašnjenje na žalbe upućene Ombudsmнима	7	2	5
10.	Oduzimanje roditeljskog staranja	4	1	0
11.	Povjera i izdržavanje djece (vanbračna zajednica)	16	10	10
12.	Zahtjevi za viđanje unuka	5	3	5
13.	II stepeni postupak – sud (ponovni postupak)	7	2	3
14.	Nasilje u porodici (u obradama za razvod braka, izmjenu presude i povjeru mldb. djece)	15	7	20
15.	Upozorenja na propuste u vršenju roditeljskog staranja	14	7	5
	Ukupno	2473	2405	2584

Centar kao organ starateljstva je nadležan i za donošenje odluke o elementima roditeljskog staranja ukoliko dječiji roditelji u postupku posredovanja prije pokretanja postupka za razvod braka nisu postigli sporazum o elementima roditeljskog staranja nad mldb. djecom ili postignuti sporazum ne odgovara interesima mldb. djece.

U skladu sa članom 50. Porodičnog zakona F BiH(„Službene novine FBiH“ broj: 35/05,41/05 i 31/14) JU Centar za socijalni rad Tuzla je u 2021. godini provela jedan postupak i donijela 1 rješenje kojima je privremeno do pravosnažnosti odluke suda o razvodu braka, uređeno s kim od roditelja će dijete (djeca) živjeti i na koji način će ostvarivati kontakte sa roditeljem sa kojim ne živi te o izdržavanju djeteta (djece).

TABELA br. 3 - Ukupan broj predmeta posredovanja prije pokretanja postupka za razvod braka

VRSTE USLUGA	2019. godina	2020. godina	2021. godina
- posredovanje prije razvoda braka	55	67	61

JU Centar za socijalni rad Tuzla je između ostalog i ovlašteno pravno lice za posredovanje između bračnih partnera prije pokretanja postupka za razvod braka, na osnovu akta Federalnog ministarstva rada i socijalne politike broj: 01-34/2-20/06 od 12.10.2006. godine.

Kao što se može vidjeti, u toku 2021. godine Centar je izvršio 61 posredovanja prije pokretanja postupka za razvoda braka. Postupak posredovanja prije pokretanja postupka za razvod braka se u Centru radi timski, a tim sačinjava nadležni socijalni radnik, psiholog ili psiholog pedagog i pravnik. U toku 2021. godine stručni radnici Centra su postigli da se u 3 slučaja postupak posredovanja obustavi iz razloga što je došlo do mirenja bračnih partnera, odnosno nastavka bračne zajednice.

U 2021. u odnosu na 2020. godinu u Centru je obavljeno manje usluga u posredovanju kod razvoda brakova. Međutim, sačinjen je i poslat 201 izvještaj prema sudovima što govori u prilog povećanju broja brakorazvodnih postupaka. Vrlo važno je naglasiti da je povećan broj visokokonfliktnih razvoda koji zahtjevaju sistemski pristup bračnim partnerima i cjelokupnoj porodici kako bi se ublažile posljedice razvoda braka na bračne partnere a naročito na mldb. djecu.

Problemi koji dovode do razvoda braka su različiti, kao i problemi zbog kojih se građani obraćaju Centru sa zahtjevima za saniranje porodičnih odnosa, te obuhvataju između ostalog i nasilje u porodici od strane bračnih partnera i članova porodice, kao i probleme sa narušenim zdravstvenim stanjem, te je povećan broj slučajeva gdje je ostvarena saradnja sa policijskim stanicama, Centrom za mentalno zdravlje Doma zdravlja Tuzla, nevladinim organizacijama, školama i vrtićima.

Poslovi socijalnog stručnog rada su obuhvatili i kontinuirani rad na terenu, kao što su uvid u porodičnu situaciju a u cilju razumijevanja situacije u kojoj se klijenti nalaze. Socijalni radnici koji su vršili obrade za sud su prisustovali i sudskim ročištima u kojima se donosila odluka o elementima roditeljskog staranja nad mldb. djecom, kao i u drugim postupcima, npr. oduzimanje roditeljskog staranja ili oduzimanje roditeljima prava da žive sa djecom.

Centar je u 2021. godini uputio roditeljima pet (5) upozorenja za propuste prilikom vršenja roditeljskog staranja i donio tri (3) rješenja o vršenju nadzora nad ostvarivanjem roditeljskog staranja.

2.1.2. Smještaj odraslih lica u ustanove socijalne zaštite i starateljstvo nad odraslim licima smještenim u ustanove socijalne zaštite

Potreba za smještajem lica u ustanove socijalne zaštite sa područja Grada Tuzle je u konstantnom rastu zbog socioekonomskog stanja u društvu i sve veće nebrige srodnika i članova porodice. Ovo upućuje na zaključak da je sve odsutnija solidarnost, humanost i druge pozitivne društvene vrijednosti u porodicama koje su prvenstveno obavezne voditi brigu o svojim srodnicima. S druge strane gledano, veliki je broj članova porodice koji su otišli da rade u inostranstvo i na području Grada Tuzle je ostao određeni broj starih lica koja zahtijevaju stalni nadzor i smještaj jer njihovi srodnici nisu tu.

Smještaj odraslih lica u ustanove socijalne zaštite podrazumijeva rad na prijemu zahtjeva za smještaj, prikupljanju dokumentacije, saradnju sa srodnicima lica koja se nalaze na smještaju ukoliko lice ima srodnike, zatim rad na regulisanju prava za lica iz oblasti socijalne zaštite, saradnju sa

različitim organizacijama i institucijama. Za lica koja se nalaze na smještaju u ustanovama socijalne zaštite a koja imaju saglasnost Ministarstva rada i socijalne politike na određeno vrijeme, vrši se produženje smještaja nakon isteka saglasnosti ukoliko i dalje postoji potreba za smještajem. U tabeli br.4 prikazan je broj predmeta koji se odnose na smještaj lica u ustanove socijalne zaštite.

TABELA br. 4 - Ukupan broj predmeta

R.br.	Kategorija	2019.	2020.	2021.
1.	Ukupan broj smještenih odraslih lica	155	187	175
2.	Stavljanje pod starateljstvo	29	6	3
3.	Imenovanje staratelja za posebne slučajeve	22	43	56
4.	Raspolaganje imovinom lica pod starateljstvom	18	18	8
5.	Oduzimanje poslovne sposobnosti	2	2	3
6.	Urađene socijalne anamneze	107	148	271
7.	Razne saglasnosti, akti prema ustanovama	636	812	1551
8.	Revizije predmeta smještaja	128	65	88
9.	Revizije starateljstva	37	22	25
	Ukupno	1134	1303	2180

2.1.3. Starateljstvo nad odraslim licima i djecom koja nisu smještene u ustanove socijalne zaštite

Starateljstvo je oblik zaštite maloljetnih osoba bez roditeljskog staranja i punoljetnih osoba koje nisu sposobne, ili koje nisu u mogućnosti starati se o sebi, svojim pravima interesima i obavezama. Svrha starateljstva je zamjena roditeljskog staranja, odnosno zaštita interesa punoljetnih osoba, naročito njihovim liječenjem i ospozobljavanjem za samostalan život i rad. Centar za socijalni rad kome su povjereni poslovi organa starateljstva te poslove vrši putem imenovanog staratelja ili neposredno putem stručne osobe. Staratelj je dužan savjesno se starati o ličnosti, pravima, obavezama i interesima štićenika i upravljati njegovom imovinom, pri čemu je dužan cijeniti mišljenje štićenika koji je sposoban shvatiti o čemu se radi.

Pod starateljstvo se stavljuju malodobne osobe: čiji su roditelji umrli, nestali, nepoznati ili nepoznatog boravišta duže od 3 mjeseca, čijim roditeljima je oduzeto roditeljsko staranje, čiji roditelji nisu stekli poslovnu sposobnost ili im je ona oduzeta ili ograničena, čiji su roditelji odsutni, spriječeni ili nesposobni redovno se starati o svom djetetu, a nisu povjerili njegovo čuvanje i odgoj osobi za koju je organ starateljstva utvrdio da ispunjava uvjete starateljstva.

Punoljetnoj osobi koja zbog duševne bolesti, zaostalog duševnog razvoja ili prekomjernog uživanja alkohola ili opojnih droga, senilnosti ili drugih uzroka nije sposobna sama brinuti se o svojim pravima i interesima, oduzima se poslovna sposobnost. Odluku o oduzimanju poslovne sposobnosti donosi sud i istu dostavlja Centru za socijalni rad koji je dužan u roku od 30 dana od dana prijema odluke osobu kojoj je oduzeta ili ograničena poslovna sposobnost staviti pod starateljstvo.

Centar za socijalni rad (organ starateljstva) imenuje posebnog staratelja za pojedine poslove ili određenu vrstu poslova osobi čije je prebivalište ili boravište nepoznato, a koja nema zastupnika, nepoznatom vlasniku imovine kada je potrebno da se neko o toj imovini stara, kao i u drugim slučajevima kada je to potrebno radi zaštite prava i interesa određene osobe.

Poseban staratelj imenuje se djetetu: u postupku osporavanja materinstva i očinstva, u postupku oduzimanja roditelju prava da živi sa djetetom i oduzimanja roditeljskog staranja, za vođenje spora i za zaključenje pojedinih pravnih poslova između njega i njegovih roditelja, kao i u drugim slučajevima kada su njihovi interesi u suprotnosti i kada je to propisano zakonom.

Centar za socijalni rad Tuzla je u oblasti zaštite lica pod starateljstvom provodio kontinuirano rad na zaštiti prava i interesa lica pod starateljstvom.

TABELA br. 5 - Ukupan broj predmeta starateljstva

R.br.	Kategorija	Br. predmeta 2019.godine	Br. predmeta 2020.godine	Br. predmeta 2021.godine
1	Starateljstvo nad maloljetnim osobama	75	59	94
2	Starateljstvo nad punoljetnim osobama	193	59	228
3	Starateljstvo za posebne slučajeve	123	215	224
4	Privremeni staralac	20	10	24
5	Raspolaganje imovinom	50	31	31
UKUPNO		461	374	601

U skladu sa odredbama Porodičnog zakona FbIH a postupajući po obavijestima Ministarstva sigurnosti BiH – Terenski centar u Tuzli stručni radnici JU Centar za socijalni rad

Tuzla su na osnovu donesenih rješenja obavljali poslove posebnog staraoca za maloljetne migrante koji su se zatekli na području Grada Tuzle bez pravnje roditelja ili staratelja.

Posebni staraoci su prisustvovali saslušanju maloljetnih migranata, propraćaju istih u migrantske centre i po potrebi obezbeđivali svu neophodnu zaštitu i brigu za ta lica, sve dok su boravila na području Grada Tuzle. U toku 2021. godine doneseno je ukupno 30 rješenja za posebne staraoce za mlđe migrante.

2.1.4. Smještaj djece i odraslih lica u hraniteljske porodice i starateljstvo nad djecom i odraslim smještenim u hraniteljske porodice

U Federaciji Bosne i Hercegovine je donesen Zakon o hraniteljstvu čija primjena je započela u martu 2018. godine. Ovim zakonom je na jedinstven način uređen institut hraniteljstva, uslovi za obavljanje hraniteljstva, vrste i broj hranitelja, edukacija hranitelja, podobnost hranitelja, kao i obaveze, odgovornosti i prava kako hranitelja tako i organa starateljstva tj. Centara za socijalni rad. JU Centar za socijalni rad Tuzla je imenovao svog predstavnika i isti je završio edukaciju za edukatora hraniteljskih porodica koju je provelo Federalno ministarstvo za rad i socijalnu politiku.

Stručni radnik ovog Centra (socijalni radnik) u saradnji sa stručnim radnicima iz drugih organa i ustanova (Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak TK i JU Dom za djecu bez roditeljskog staranja Tuzla) u kontinuitetu vrši edukaciju svih hranitelja koji su već u procesu hraniteljstva i koji imaju lica na smještaju, kao i svih potencijalnih hranitelja koji se javlja kao zainteresovani za hraniteljstvo.

U okviru ovog segmenta Centar je takođe pažnju posvetio radu na pronalaženju hraniteljskih porodica, edukaciji postojećih hranitelja uz reviziju hraniteljstva. Poduzimane su mjere na zbrinjavanju djece koja su smještena u ustanove socijalne zaštite kako bi se za istu pokrenuo postupak smještaja u hraniteljske porodice, ili pronalaženje adekvatne porodice za usvojenje.

TABELA br. 6 – Ukupan broj predmeta smještaja u hraniteljske porodice

TIPOVI SMJEŠTAJA	D J E C A				ODRASLI			
	2018.	2019.	2020.	2021.	2018.	2019.	2020.	2021.
Smještaj kod srodnika	31	31	38	22	5	10	7	4
Smještaj kod nesrodničkih porodica	17	17	17	9	11	4	1	4
UKUPNO	48	48	55	31	16	14	8	8

TABELA br. 7 – Ukupan broj predmeta smještaja odraslih lica u hraniteljske porodice

R.br.	Kategorija	2019.	2020.	2021.
1.	Smještaj odraslih u hraniteljske porodice	14	8	8
2.	Stavljanje pod starateljstvo odraslih lica koji se nalaze u hraniteljskim porodicama	3	4	4

2.1.5. Smještaj djece u ustanove socijalne zaštite i stavljanje pod starateljstvo djece smještene u ustanove socijalne zaštite

Kad je u pitanju smještaj djece u ustanove socijalne zaštite može se konstatovati da se ovaj vid smještaja smatra samo privremenim rješenjem, te da će Centar radit mnogo više na

smještaju djece u hraniteljske porodice. Međutim i dalje je veliki broj djece koja se nalaze na smještaju u ustanovama socijalne zaštite.

TABELA br. 8 – Ukupan broj predmeta smještaja djece u ustanove socijalne zaštite

R.br.	Kategorija	2019.	2020.	2021.
1.	Smještaj djece u ustanove socijalne zaštite	20	59	15
2.	Stavljanje pod starateljstvo djece smještene u ustanove.	15	56	15
3.	saglasnosti i drugi poslovi vezani za starateljstvo	50	35	40
4.	Smještaj djece u hraniteljske porodice	48	55	35
5.	Stavljanje pod starateljstvo djece koja se nalaze u hraniteljskim porodicama	25	38	25
6.	Usvojenje	2	2	2
	Ukupno	160	245	132

2.1.6. Prosjačenje, trgovina ljudima,nasilje u porodici i jednokratne novčane pomoći (kantonalne)

U 2021. godini Centar je posvetio značajnu pažnju nasilju u porodici kao sve izraženijoj pojavi u društvu. To je problem o kome se sve više govori u porodici, a i u institucijama koje su nadležne za njegovo preveniranje kao i za zaštitu žrtava nakon učinjenog djela nasilja. Svakodnevno se povećava broj otkrivenih i prijavljenih žrtava nasilja a u 95% slučajeva žene i djeca su žrtve nasilja. Nasilje se vrši prema slabijima, a u porodici ga obično vrše muškarci prema djeci i ženama. Da bi se kontinuirano djelovalo protiv ove sve raširenije pojave moraju se uključiti svi državni organi i sve institucije počev od policije, centara za socijalni rad, pravosudnih organa i NVO.

Centar je i u 2021.godini kontinuirano provodio specifične programe obuke zaposlenih u cilju njihovog senzibiliranja za rad sa žrtvama nasilja u porodici i u tome su postignuti dobri rezultati. Nakon organizovanja stručnog rada u Centru i podjele poslova po referatima (oblastima) omogućeno je stručnim radnicima koji se bave isključivo ovom problematikom da se dodatno educiraju i usmjeravaju u ovom pravcu.

Sljedeća tabela pokazuje oblike nasilja po polnoj strukturi nad djecom, mladima i odraslim osobama:

TABELA br. 9 – Ukupan broj predmeta nasilja u porodici u 2019. Godini i 2020. Godini

Starosna struktura	Fizičko nasilje				Emocionalno Nasilje				Seksualno nasilje				Drugi oblici nasilja			
	M		Ž		M		Ž		M		Ž		M		Ž	
	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.	2020.	2021.
0-3	1	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4-6	2	4	3	2	1	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0
7-14	0	5	5	4	0	1	4	3	0	0	0	0	0	0	0	0
15-18	2	6	6	8	1	1	6	5	0	1	0	0	0	0	0	0
19-27	0	1	32	30	0	0	27	10	0	0	0	0	0	0	0	0
28-45	0	2	38	35	2	0	37	20	0	0	3	2	0	0	3	1
Preko 46	1	2	25	20	3	2	26	15	0	0	2	3	0	0	4	0
UKUPNO	6	22	110	100	7	6	102	55	0	1	5	5	0	0	7	1
Razlika 2021. u odnosu na 2020.	-16		-10		-1		-47		+1		-		-		-6	

Iz tabele se vidi da su žrtve nasilja u 2021. godini bile uglavnom žene i djeca. Fizičko nasilje u 110 slučaja izvršeno je nad ženama, a u 6 slučaja nad muškarcima, emocionalno 102 slučaja žene, 7 slučajeva muškarci. Najveći broj nasilja (svih oblika) je na ženama od 28-45 godina starosti.

Slijedeće tabele pokazuju prijavljene slučajeve nasilja nadležnim organima i vrste pomoći pruženih žrtvama nasilja u porodici.

TABELA br. 10.

ZAPRIMLJENE PRIJAVE I OBAVIJESTI O SLUČAJEVIMA NASILJA			
Nadležni organi	Broj prijava		
	2019.	2020.	2021.
- prijave u Centru	40	142	96
-od JZNU Dom zdravlja "Dr Mustafa Šehović" Tuzla	3	3	4
-JZU UKCTuzla	28	68	38
-UG Vive žene Tuzla i građani	24	30	28
-policije	-	39	17
-škola, NVO	-	2	3
Ukupno	95	284	186

TABELA br. 11

PRUŽENE POMOĆI ŽRTVAMA NASILJA			
Vrste pomoći	Broj		
	2019.	2020.	2021.
Stručna pomoć	120	237	186
Novčana pomoć	27	60	32
Druge pomoći (pomoć u smještaju u sigurnu kuću, povratak u porodicu)	19	19	14
Izlazak na teren	40	40	43
Anamneze za policiju i tužilaštvo	10	11	24
ukupno	389	217	299

TABELA br. 12

IZREČENE ZAŠTITNE MJERE PREMA VRSTI			
	2019.	2020.	2021.
Obavezan psihosocijalni tretman	0	3	17
Obavezno liječenje od ovisnosti (alkohol)	1	2	4
Obavezno liječenje od ovisnosti (droga)	1	3	-
Zabrana približavanja žrtvi nasilja	23	20	56
Udaljenje iz stana, kuće ili nekog stambenog prostora drugog objekta i zabrana vraćanja u stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor	0	3	13
Zabrana približavanja uz nemiravanja i uhođenja	13	1	4
Zabrana uz nemiravanja	-	2	-
Uvjetna osuda			1
Ukupno	38	34	95

TABELA br. 13 – Ukupan broj predmeta prosjačenja u 2019.i 2020.i 2021 godini

R.br.	Kategorija	Br predmeta 2019.godine	Br predmeta 2020. godine	Br predmeta 2021. godine
1	Djeca zatečena u prosjačenju	4	36	44
2	Smještaj u prihvatilište	13	10	15
3	Smještaj u ustanove	4	–	–
4	Trgovina ljudima	1	1	1
5	Izlazak na teren sa policijom u vezi sa prosjačenjem	20	15	30

2.1.7. Stalna novčana pomoć

Najugroženiji korisnici prava iz oblasti socijalne zaštite su korisnici prava na stalnu novčanu pomoć. To su osobe koje na osnovu nesposobnosti za rad ostvaruju novčanu naknadu u iznosu od 138,00 KM za lica koja su ostvarila pravo na stalnu novčanu pomoć i 41,00 KM dodatak na nesposobnog člana porodice. U 2021. godini ovo se pravo isplaćivalo u punom obimu.

TABELA br. 13

R.br.	Kategorija	Br.predmeta 2020.god	Br.predmeta 2021.god
1.	Pružanje usluga korisnicima (razgovor i davanje uputstava i informacija)	1880	1210
2.	Izrada socijalnih anamneza	726	630
3.	Upućivanje predmeta Institutu za medicinsko vještačenje	560	736
4.	Terenski rad	40	65
5.	Broj korisnika stalne novčane pomoći	757	823

2.1.8.Obraćanje institucija i saradnja sa institucijama, obraćanja pojedinaca (socijalne anamneze za KPZ, alternativni smještaj i dr., zahtjevi za prijavu prebivališta)

ANAMNEZE	2019.	2020.	2021.	ZAHTJEVI	2019.	2020.	2021.
Za alternativni smještaj	124	78	43	Institucija i pojedinaca	43	31	14
Za subvencije na ogrjev i el.energiju	123	255	35	Za prijave prebivališta – izmjena Zakona o prebivalištu	105	103	94
Za plaćanje najamnine korisnicima	20	85	86	Za prijavu prebivališta na adresu Centra	9	15	26
Za osuđena lica (SUD i KPZ)	119	54	66	Izvještaji (razni)	13	10	19
Na zahtjev drugih organa i pojedinaca	17	8	10	-			

Centar je u 2021. godini imao **94 zahtjeva** za prijavu prebivališta u skladu sa članom 2.stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj:58/15). Naime, odredbama izmjena i dopuna navedenog Zakona je propisano da licima u stanju socijalne potrebe koji ne mogu osigurati dokaze za prijavu prebivališta, a ne nalaze se na evidenciji centra za socijalni rad kao korisnici pomoći, isti je obavezan pomoći u pribavljanju dokaza o valjanoj osnovi za prijavu prebivališta na adresi na kojoj se prijavljuju. Istim propisom je utvrđeno da licima koja nemaju mjesto i adresu stanovanja niti sredstava kojima bi mogla namiriti potrebu stanovanja (beskućnici) centar za socijalni rad može omogućiti da se lice prijavi na adresu centra za socijalni rad, a u tom slučaju beskućnik je dužan nadležnom organu i centru za socijalni rad dostaviti adresu za kontaktiranje. U 2021. godini Centar je na svoju adresu prijavio 26 lica, kako bi isti mogli biti evidentirani u jedinstveni sistem baze podataka Ministarstva unutrašnjih poslova i kako bi mogli regulisati identifikaciona dokumenta.

Pored toga Centar je imao i 43 predmeta koji su se odnosili na obavezu izrade socioanamnestičkih podataka za lica koja traže alternativni smještaj, subvenciju za ogrjev, električnu energiju ili najamninu.Takođe je zaprimljeno i urađeno 66 predmeta koji su se odnosili na osuđena lica kojima je bilo potrebno mišljenje o korištenju vanzavodskih pogodnosti tokom izdržavanja kazni. Institucije i pojedinici su podnijeli 10 zahtjeva za dostavljanje određenih podataka koje posjeduje JU Centar za socijalni rad Tuzla.

Tokom 2021. godine Centar za socijalni rad Tuzla je u skladu sa Zakonom, a po zahtjevima sudova ili kazneno popravnih zavoda vršio posredovanje u radu sa osuđenim licima i njihovim porodicama. To podrazumijeva izradu cjelovite socijalne anamneze i izvještaja, pružanje pomoći porodici osuđenika ako je u stanju socijalne potrebe, zbrinjavanja u ustanovu ili porodicu, itd.

2.1.9. Interventne jednokratne novčane pomoći (Grad Tuzla)

U 2021 godini Centar je u skladu sa Pravilnikom o kriterijumima i postupku za ostvarivanje prava na jednokratne novčane pomoći iz Budžeta Grada Tuzle ("Službeni glasnik Grada Tuzle" broj: 12/19 i 2/20) obrađivao zahtjeve za interventne novčane pomoći (pomoći za lica u stanju socijalne potrebe nastale uslijed nepredviđenih okolnosti uzrokovanih višom silom, iznenadnom bolesti, nepredviđeno teškim materijalnim stanjem i sl.) odnosno pribavljanja socijalno-anamnestičkih podataka za osobe koje su tražili te vrste pomoći i na osnovu toga dostavljanje mišljenja nadležnoj gradskoj službi. **Tokom 2021. Godine stručni radnici Centra su po podnesenim zahtjevima obradili 1155 predmeta (na 110 stručna tima)** i nakon obrade podnositelja zahtjeva sačinili socijalne anamneze za svaki slučaj pojedinačno i dostavili resornoj službi koja je dalje provodila proceduru i donosila rješenje.To je bio izuzetno zahtjevan i odgovoran posao koji je rađen u skladu sa metodologijom rada u Centru, odnosno svaki zahtjev, socioanamnestički podaci i mišljenja su razmatrani na stručnim timovima koji su bili posebno organizovani samo za tu vrstu posla.

Godina	Broj stručnih timova	Broj predmeta
2019.godina	35	462
2020.godina	68	971
2021.godina	110	1155

Iz navedenog je nesporno da je značajno povećan broj zahtjeva za jednokratnim (interventnim) novčanim pomoćima koji se finansiraju iz Budžeta Grada Tuzle, što je naravno uzrokovano teškom ekonomsko socijalnom situacijom uzrokovanim pandemijom koronavirusa COVID 19.

2.1.10. Zaštita djece i maloljetnika u sukobu sa zakonom i poremećajima u ponašanju, izvršenje odgojnih mjera i preporuka prema maloljetnicima i dr.

Pored direktnog rada sa djecom i omladinom radi sprečavanja pojave delinkventnog ponašanja, Centar je u 2021.godini radio i na kontinuiranom djelovanju svih koji se bave mladim osobama (škole, policija, pravosudni organi, NVO i drugi). Takvim načinom rada postignuti su dobri rezultati.

Da bi se preventivno moglo djelovati i raditi na otklanjanju pojave delinkvencije u Centru se i u 2021.godini dosta radilo na otklanjanju uzroka. Nakon analize dosjera zaključeno je da su najčešći uzrok ovoj pojavi poremećeni bračni i porodični odnosi i neadekvatan odgojni postupak, što nameće potrebu za još organizovanijim pedagoško socijalnim radom sa porodicama kao i sa maloljetnicima. Česta pojava je uticaj lošeg društva što posebno karakteriše mlađi uzrast, te prisutno konzumiranje alkohola i nargila.

Rad na suzbijanju maloljetničke delinkvencije i prestupništva ne može biti potpun i sveobuhvatan bez postojanja određenih institucija u kojima se provodi izrečena odgojna mjera, odnosno omogućava prihvat maloljetnika. U tom pravcu u toku 2021. godine organizovani su periodično mješoviti stručni timovi sastavljeni od predstavnika Centra i predstavnika JU Odgojni centar TK koji su zajednički donosili odluke o evidentiranim problemima kod pojedinih slučajeva kod kojih je neophodan bio zajednički angažman.

Polazeći od savremenih tendencija i shvatanja o društvenoj zaštiti maloljetnih prestupnika Centar se i dalje zalaže da se postupak prema maloljetnicima zasniva na principima demokratizacije, poštivanja ličnosti, maloljetnika, da se približimo evropskim i svjetskim standardima kod stvaranja uslova svoj djeći za normalan razvoj. Rad sa maloljetnicima delinkventnog ponašanja prikazan je u tabeli broj 14.

TABELA br. 14

MALOLJETNIČKA DELIKVENCIJA				
Vrste poslova	Broj lica 2018.	Broj lica 2019.	Broj lica 2020.	Broj lica 2021.
rad sa maloljetnicima koji pokazuju poremećaje u ponašanju	26	50	45	42
stručna obrada maloljetnika	26	50	49	42
pružene pomoći roditeljima u odgoju djece	26	20	7	42
sačinjeni izvještaji tužilaštvinama	13	12	49	16
sačinjeni izvještaji sudovima	7	10	49	12
sačinjeni izvještaji policiji	5	4	36	10
Ukupno	103	146	235	164

Centar je u prošloj godini mnogo sarađivao i sa školama i nastavnim osobljem na sprečavanju, odnosno zajedničkom radu na sprečavanju nasilja među djecom i delikventnog ponašanja uopšte, koje je u porastu.

Slijedeća tabela govori o tome koji su sve oblici poremećaja u ponašanju djece i omladine u 2021.godini evidentirani u Centru:

TABELA br. 15.

POREMEĆAJI U PONAŠANJU				
Oblici poremećaja u ponašanju	2018.	2019.	2020.	2021.
Prekršaji	1	19	8	11
Krađa	0	5	2	5
Teška krađa	0	1	-	-
Laka tjelesna povreda	0	3	4	2

Teska tjelesna povreda	0	1	-	3
Posjedovanje opojnih droga	19	3	12	3
Nasilničko ponašanje	0	5	7	2
Oštećenje tuđe stvari	0	2	2	3
Teško krivično djelo protiv sigurnosti javnog prometa	0	1	2	-
Bludne radnje	-	-	2	-
Iskorištavanje djeteta i maloljetnika radi pornografije			5	-
UKUPNO	20	40	44	29

Ova tabela pokazuje da je u 2021.godini u odnosu na 2020. godinu smanjen broj krivičnih djela maloljetnika.

Sljedeća tabela pokazuje vrste i broj izrečenih i provedenih odgojnih mjera:

TABELA br. 16.

Vrste odgojnih mjera	2018.	2019.	2020.	2021.
pojačan nadzor roditelja/staratelja	4	2	1	-
pojačan nadzor organa starateljstva	0	1	1	1
upućivanje u Odgojni Centar	8	8	10	4
upućivanje na radnu terapiju i obustava postupka	0	-	-	3
prekršajne mjere (sudski ukor), zabrana druženja sa osobama koje imaju loš uticaj na maloljetnika	3	1	15	3
-redovno pohađanje škole	0	3	3	-
-uvjetna osuda	-	2	3	1
Sudski ukor	-	7	4	2
Poličjsko upozorenje	-	-	-	-
UKUPNO	15	8	37	14

Rad na prevenciji maloljetničke delinkvencije u 2021. godini znatno je pojačan kroz saradnju sa državnim organizacijama i organima, institucijama, porodicama i školama, te nevladinim sektorom kroz različite projekte.

TABELA br. 17.

RAD NA PREVENCICI				
Saradnja sa organima, institucijama, NVO	2018.	2019.	2020.	2021.
- saradnja sa policijskim organima	101	95	96	91
- saradnja sa porodicama	26	35	40	41
- saradnja sa školama i drugim ustanovama	6	41	2	34
- saradnja sa NVO	2	4	1	2
UKUPNO	135	175	139	168

2.1.11. Psihosocijalna zaštita

Psihosocijalna zaštita djece i odraslih lica spada u specifične vidove socijalne zaštite čija je zadaća da potiče, organizuje i provodi aktivnosti sa svrhom suzbijanja socijalnih,

porodičnih i osobnih problema. Vodeća načela stručnih radnika u toj oblasti su etička načela koja podrazumijevaju promicanje vrijednosti i dostojanstva svakog ljudskog bića. Specifični ciljevi psihosocijalne zaštite i stručnog socijalnog rada su:

1. Osnaživanje pojedinaca ili grupe za djelovanje i rješavanje problema;
2. Uspostavljanje veza između pojedinaca i resursa zajednice;
3. Razvijanje mreže institucija koje će djelotvorno reagovati na potrebe ljudi u nevolji.

Ovi ciljevi se ostvaruju kroz savjetodavni i psihosocijalni tretman.

Savjetodavni tretman je programirana pomoć kojoj je svrha uspješnije prevladavanje teškoća, stvaranje uslova za očuvanje i razvoj ličnih mogućnosti te odgovornog odnosa pojedinaca prema samima sebi, porodici i društvu.

Psihosocijalni tretman je proces psihičkog i socijalnog osnaživanja pojedinca (djeteta i odrasle osobe), njegove porodice i socijalnog okruženja kako bi u sebi i svojoj neposrednoj okolini pronašao ili stekao snage i načina za uspješno suočavanje sa stresom i prevladavanje krize.

Psihosocijalna pomoć ima dugoročan zadatak usmjeren na normalizaciju psihičkog i socijalnog života djece i odraslih. Program psihosocijalne pomoći je namjenjen osobama i grupama u krizi s ciljem sprečavanja teškoće prilagođavanja, sprečavanja pogoršanja psihičkog stanja i razvoja psihičkih poremećaja i smetnji zbog već nastalih psihičkih tegoba. U 2020. godini u Centru je obavljena 62 psihoterapijska seansa. U okviru psihosocijalne pomoći i tretmana većina programa je usmjerena prema djeci, adolescentima, maloljetnicima bez roditeljskog staranja, partnerskim odnosima i nasilju u porodici. Interakcijske aktivnosti zavise od potreba pojedinaca i porodice. Uglavnom se nastoje otkriti, a zatim i osnažiti resursi svakog pojedinca i porodice, poticati nenasilno rješavanje sukoba unutar porodice, ojačati pojedince da se uspješno nose sa stresom i krizom i da preuzmu kontrolu nad vlastitim životom. Oblici rada ovise o konkretnim teškoćama, ali najčešće se primjenjuju individualni pristup, porodična i partnerska terapija i savjetovanje. U situacijama kada se to smatra opravdanim djeca su upućivana u JU Odgojni centar TK i u okviru zajedničkog psihosocijalnog i terapeutskog rada postignuti su određeni pozitivni pomaci i korekcije u ponašanju.

U 2021. godini psiholozi su uradili:

- 15 nalaza i mišljenja za kategorizaciju djece
- 14 nalaza i mišljenja za hraniteljstvo i usvojenje
- 10 nalaza i mišljenje za potrebe daljeg psihijatrijskog tretmana
- 41 nalaza i mišljenja za MUP i Tužilaštvo
- 5 obrada djece za smještaj
- 4 plana nadzora
- 159 saniranja porodičnih odnosa
- 121 obrada za sud u postupku razvoda braka
- 18 prisustva na sudu za maloljetnike
- 1 pojačan nadzor nad maloljetnicom

2.1.12. Razvrstavanje djece i omladine sa smjetnjama u psihofizičkom razvoju

Centar je nadležan da vrši prijem i obradu zahtjeva za razvrstavanje djece ometene u psihofizičkom razvoju. U 2021. godini Centar je primio, anamnestički obradio i uputio Stručnoj komisiji za ocjenu sposobnosti i razvrstavanje u Lukavcu 52 zahtjeva.

Nakon pregleda i ocjene, Centar donosi Rješenje o kategorizaciji, na temelju kojeg roditelji, odnosno dijete mogu ostvariti uvećani dječiji dodatak.

Broj osoba koje imaju probleme i koje se kategorisu iz godine u godinu se povećava što je vidljivo iz tabele broj 18.

TABELA br. 18.⁷

Vrste smetnji	Ukupno razvrstano djece		Godine starosti							
			< 7		7 - 14		15 - 16		17 - 18	
	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene
UKUPNO	51	14	8	3	36	9	4	2	3	3
Slabovidna djeca	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Razvojne teškoće	13	2	2	-	10	2	1	-	-	-
Gluha i nagluha	2	-	-	-	1	-	-	-	1	1
Motorički poremećaji	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
Autistični spektar	10	-	1	-	9	-	-	-	-	-
Psihičke teškoće	2	-	-	-	1	-	1	1	-	-
Kombinovane smetnje	22	12	4	2	14	7	2	1	2	2
nekategorisani	-	-	-	--	-	-	-	-	-	-

Najveći broj razvrstane djece u 2021. godini je starosti od 7-14 godina. Najviše je djece sa kombinovanim smetnjama 22, te sa razvojnim teškoćama 13.

U izvještajnom periodu Centar je prilikom sprovođenja postupaka za odobravanje određenih vidova socijalnih davanja posebno vodio računa o djeci i mladima ugroženim porodičnom situacijom, djeci ometenoj u psihofizičkom razvoju i djeci sa poremećajima u ponašanju i ličnosti. Uočeno je da poremećaji u životima djece najčešće nastaju kao posljedica smrti roditelja, vanbračnog rađanja djece, razvoda brakova, migracija, bolesti roditelja, alkoholizma, narkomanije, grubog zanemarivanja roditeljskih dužnosti i dr.

2.2. Porodično savjetovalište

Po sistematizaciji poslova i radnih zadataka u Porodičnom savjetovalištu bi trebalo da rade: savjetnik-sistemski praktičar i sistemski psihoterapeut. U Centru poslove savjetovališta obavlja jedan pedagog-psiholog i jedan sociolog koji su završili edukaciju za savjetnika-sistemskog praktičara.

Porodično savjetovalište radi svakog utorka, srijede i četvrtka od 15:00-19:00 sati u prostorijama Centra za socijalni rad Tuzla. Sa klijentima rade dva stručna radnika Centra za socijalni rad koji su završili dvogodišnju edukaciju iz sistemačke porodične psihoterapije i stekli znanje i vještine porodičnog savjetnika-sistemskog praktičara.

U Porodičnom savjetovalištu se primjenjuju metode i tehnike rada porodične, individualne i partnerske terapije i savjetovanja sa ciljem pružanja stručne pomoći korisnicima u razvijanju humanih odnosa među polovima, pripreme za odgovorno roditeljstvo, pomoć

⁷ Tabelarni pregled sačinjen u skladu sa Obrascem SZ-1 Federalnog zavoda sa statistiku

supružnicima i vanbračnim partnerima u sprečavanju i rješavanju konflikata, pomoć u razvijanju adekvatnih odnosa između roditeljima i djece i rješavanju konflikata između njih.

U Savjetovalištu su u izvještajnom periodu tretirana **62 klijenta**.

Poteškoće porodica i pojedinaca tretiranih u Savjetovalištu su raznovrsne, multiproblemske situacije što je u vezi sa teškoćama življenja u našem društvenom kontekstu.

Poteškoće sa kojima dolaze roditelji odnose se na njihovu nespremnost za roditeljsku ulogu, nerazumijevanje potreba djece i adolescenata, razlike u odgojnim stilovima, nedostatak emocionalne bliskosti, te problemi u ostvarivanju kontakata djece sa roditeljima sa kojim ne žive nakon razvoda braka roditelja. Adolescenti su imali probleme u adaptaciji, postignuću školskog uspjeha, poteškoće u pogledu tolerancije na frustracije, otpor prema autoritetima, stupanje u maloljetničke brakove i nasilničko ponašanje.

Na partnerskom, bračnom nivou zastupljeni su problemi oko formiranja porodičnih pravila, raspodjele obaveza, nejasne, nedovoljno otvorene ili potpuno defektne komunikacije, nedovoljnog uvažavanja različitosti, separacije od primarnih porodica (kod mlađih bračnih parova), nedostatak bliskosti i povjerenja, problemi u ostvarivanju ličnih odnosa i neposrednih kontakata roditelja i djece nakon razvoda braka zbog produženih konflikata među roditeljima, nasilje u porodici i preljuba.

U individualnim tretmanima pružena je pomoć klijentima kako bi uspješnije prevladavali teškoće, adekvatnije se nosili sa stresom, očuvali i razvili lične potencijale, te postigli odgovorniji odnos prema sebi samima, porodici i društvu.

Da bi Savjetovalište opstalo u budućnosti smatramo da je neophodno da se obezbjede sredstva za redovno finansiranje istog, a dok se ne iznađu mogućnosti redovnog finansiranja, Centar će i dalje raditi na apliciranju novih projekata kako bi se obezbijedila održivost Savjetovališta.

2.3.Zaštita porodice sa djecom

Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom posebno je uređena oblast zaštite porodice sa djecom. Međutim, tim Zakonom oblast zaštite porodice sa djecom svrstana je u ostale oblike socijalne zaštite koji se finansiraju u skladu sa odlukama Vlade TK i ekonomskim mogućnostima Kantona, odnosno zavisno od raspoloživih sredstava u Budžetu TK.

U 2021.godini ustanovljena su sljedeća prava:

- pravo na dječiji dodatak;
- pravo na uvećani dječiji dodatak;
- naknada plaće majci porodilji;
- jednokratne pomoći za opremu novorođenog djeteta
- novčana pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci (od 3 mjeseca 2018 počela primjena)
- subvencija troškova prevoza učenika
- naknada za obrok u vrijeme nastave u osnovnim školama
- jednokratna pomoć za roditelje sa troje i više zajedničke djece

Vrste primanja, broj korisnika u 2019.,2020.i 2021.godini, te novčana primanja u 2019.,2020. I 2021. godini iskazani su u sljedećoj tabeli:

TABELA br.20

VRSTE PRIMANJA	BROJ KORISNIKA			ISPLAĆENA NOVČANA SREDSTVA		
	2019.	2020.	2021.	2019.	2020.	2021.
dječiji dodatak	661	660	593	437.420,00	213.192,00	482.467,00
uvećani dječiji dodatak	350	365	369	204.700,00	215.900,00	219.000,00
naknada plaće majci porodilji	371	430	410	-	-	-
jednokratne pomoći za opremu novorođenog djeteta	106	115	130	17.133,00	19.920,00	22.876,00
novčana pomoć u prehrani djeteta do 6 mjeseci	111	132	147	56.462,00	58.598,00	66.899,00
Subvencija prevoza učenika za školsku godinu	248	220	223	194.065,00	148.490,00	187.849,50
Obrok u vrijeme nastave u osnovnim školama	40	76	135	4.309,00	4.093,00	12.119,00
Jednokratna pomoć za roditelje sa troje i više zajedničke djece	-	59	60	-	88.500,00	90.000,00

Dječiji dodatak za djecu nezaposlenih roditelja i sa utvrđenim imovinskim cenzusom je 25 KM mjesečno po djetetu, a za porodice sa troje i više djece dječiji dodatak iznosi 43 KM po djetetu. Iznos za uvećani dječiji dodatak je 50 KM mjesečno. Uvećani dječiji dodatak mogu ostvariti djeca sa oboljenjima (celijakija, TBC, leukemija, karcinom, šećerne bolesti) i djeca koja su kategorisana, odnosno ocjenjena od strane Stručne komisije za razvrstavanje djece i omladine. Iznos od 50,00 KM ne samo da je mali nego ni izbliza ne može pokriti potrebe za lijekovima i ishranom te djece, te bi nadležni organi na nivou kantona trebali za naredni period planirati povećanje sredstava za ove namjene u Budžetu TK.

Pravo na naknadu umjesto plaće ženi-majci u radnom odnosu, za vrijeme dok odsustvuje sa posla radi trudnoće, porođaja i njege djeteta, u 2021. godini ostvarilo je 20 osoba manje u odnosu na 2020.godinu. Opće je poznato da ostvarivanje navedenih prava nije dovoljno za zaustavljanje negativnih tokova u padu nataliteta, pravilnom odgoju, odrastanju i podizanju djece, te je potrebno da Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i povratak u Vladi TK u narednom periodu obezbijedi punu primjenu Zakona, a što se odnosi na redovnu i kontinuiranu isplatu prava porodicama sa djecom koja nisu bila obuhvaćena u prethodnom periodu.

U 2021. godini je donesena Odluka o visini jednokratne novčane pomoći za opremu novorođenog djeteta u iznosu od 172,00 KM i Odluka o utvrđivanju novčane pomoći u prehrani djeteta do šest mjeseci u iznosu od 86,00 KM.Kada je u pitanju zaštita porodice sa djecom Centar je svim oblicima i formama te zaštite posvetio posebnu pažnju jer su to najranjivije kategorije društva.

Početkom oktobra 2020. godine je donesena Odluka o visini jednokratne pomoći za roditelje sa troje i više zajedničke djece u iznosu od 1500,00KM koja je stupila na snagu danom donošenja a primjenjivala se u 2020. i 2021 godini.

2.4. Zdravstvena zaštita

Pravo na zdravstvenu zaštitu je jedno od osnovnih ljudskih prava. Određena populacija stanovništva Grada Tuzle ne može ostvariti to pravo zbog toga što su ostali bez posla, ne

svojom krivicom, što se nisu na vrijeme prijavili na evidenciju Zavoda za zapošljavanje, što nisu upisani (evidentirani) ili iz nekog drugog razloga. Najosjetljivija kategorija u okviru ove populacije su svakako djeca. Upravo zbog toga zdravstvena zaštita u gradu Tuzli bila je u 2021. godini u fokusu interesovanja stručnih radnika Centra za socijalni rad. To se odnosi na sve kategorije korisnika kojima je ta zaštita zaista bila potrebna. U toku 2018. godine provedene su određene aktivnosti i donesen je Pravilnik o postupku za ostvarivanje prava na obavezno zdravstveno osiguranje osoba koje su u stanju socijalne potrebe ("Službeni glasnik Grada Tuzla broj: 11/18). Na osnovu tog Pravilnika osobe koje nisu mogle ostvariti pravo po drugom osnovu ostvarile su pravo na zdravstveno osiguranje na teret sredstava obezbijeđenih u Budžetu Grada Tuzle. U svrhu ostvarivanja zdravstvene zaštite Centar je u 2021. godini uradio **108 anamneza** za korisnike koje je službenim putem dostavljao nadležnoj gradskoj službi.

Korisnici zdravstvene zaštite koji pravo ostvaruju u Gradu Tuzli putem Centra prikazani su u sljedećoj tabeli:

TABELA br. 21.

Vrste korisnika	Broj korisnika 2018.	Broj korisnika 2019.	Broj korisnika 2020.	Broj korisnika 2021.
korisnici stalne novčane pomoći	637	579	458	451
djeca i odrasli smješteni u ustanove	101	115	111	117
djeca od rođenja do polaska u školu	52	52	61	64
djeca i odrasli na por. smještaju	41	44	47	44
lica starija od 65 godina	161	162	148	145
civilne žrtve rata	24	23	20	21
UKUPNO	1016	975	845	842

Podaci iz ove tabele govore da je u 2021. godini u odnosu na 2020. godinu došlo do minimalnog smanjenja broja korisnika zdravstvene zaštite. Smanjen broj korisnika stalne novčane pomoći koji ostvaruju zdravstvenu zaštitu, a povećan broj djece i odraslih smještenih u ustanove i djece do polaska u školu. Ostali korisnici su ostali na približno istom nivou.

2.5. Novčane i druge materijalne pomoći

2.5.1. Civilne žrtve rata

Civilna žrtva rata je lice kod kojeg je tokom rata ili neposredne ratne opasnosti uslijed ranjavanja ili nekog drugog oblika ratne torture nastupilo oštećenje organizma, što uključuje mentalno oštećenje ili značajno narušavanje zdravlja ili nestanak ili pogibija tog lica.

Civilne žrtve rata prema Zakonu o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i porodice sa djecom imaju sljedeća prava:

- ličnu invalidninu ili mjesечно novčano lično primanje;
- dodatak za njegu i pomoć od strane drugog lica;
- ortopedski dodatak;
- porodičnu invalidninu;
- pomoć u troškovima liječenja i nabavci ortopedskih pomagala;
- osposobljavanje za rad (profesionalna rehabilitacija, prekvalifikacija, dokvalifikacija);
- prioritetno zapošljavanje;
- prioritetno stambeno zbrinjavanje;
- psihološku i pravnu pomoć.

Civilne žrtve rata razvrstavaju se prema procentu oštećenja u šest grupa i to:

- I grupa- invalidi sa 100% tjelesnog oštećenja kojima je za održavanje života potrebna pomoć i njega od strane drugog lica;
- II grupa- invalidi sa 100% tjelesnog oštećenja;
- III grupa- invalidi sa 90% tjelesnog oštećenja;
- IV grupa- invalidi sa 80% tjelesnog oštećenja;
- V grupa- invalidi sa 70% tjelesnog oštećenja;
- VI grupa- invalidi sa 60% tjelesnog oštećenja;

Primanja i korisnici tokom 2019., 2020. i 2021.godine su iskazani u sljedećoj tabeli:

TABELA br. 22.

VRSTE PRIMANJA	B.j korisnika 2019.god.	Novčana sredstva 2019.god.	Br. korisnika 2020.god.	Novčana sredstva 2020.god.	Br. korisnika 2021.god.	Novčana sredstva 2021.god.
- lična invalidnina	77	191.371,82	77	191.130,05	72	179.617,16
- mjesecna lična nov. primanja	90	647.889,66	86	624.293,34	86	626.682,00
- dodatak za njegu i pomoć	5	33.554,64	6	38.335,14	4	29.633,92
- ortopedski dodatak	36	54.182,28	37	54.266,31	33	50.538,20
- porodična invalidnina	171	537.218,27	166	522.518,69	162	516.872,28
UKUPNO	379	1.464.216,67	372	1.430.543,53	357	1.403.343,56

U 2021. godini u odnosu na 2020. godinu smanjen je broj korisnika za 15 lica.

2.5.2. Ostale novčane pomoći

TABELA br. 23.

Vrste pomoći	Broj korisnika	Uplaćena Sredstva	Broj korisnika	Uplaćena sredstva	Broj korisnik a	Uplaćena sredstva
	2019.	2019.	2020.	2020.	2021.	2021.
- stalne novčane pomoći	743	1.301.966,77	757	1.362.333,92	768	1.492.249,72
- jednokratne pomoći	628	121.700,00	660	125.980,00	555	118.000,00
- izuzetne jednokratne pomoći	6	5.300,00	7	10.700,00	8	9.000,00
- privremene novčane pomoći	14	2760,00	-	-	6	9.984,00
UKUPNO	1391	1.431.726,77	1424	1.499.013,92		1.629.234,00

Iz tabele je vidljivo da je u 2021.godini u odnosu na 2020.godinu minimalno povećan broj korisnika stalne novčane pomoći. U 2021.godini u odnosu na 2020.godinu broj korisnika jednokratnih pomoći neznatno je veći ali treba napomenuti da su sredstva za odobravanje novčanih pomoći iz budžeta Kantona potrošena zaključno sa mjesecom oktobrom 2021. godine, te je 117 zahtjeva ostalo bez mogućnosti realizacije.

Sa postojećim iznosom sredstava za jednokratne pomoći koji se doznačavaju iz Budžeta Kantona (10.500,00 KM – mjesечно) Centar nije u mogućnosti ispoštovati Odluku Vlade o maksimalnim iznosima za pojednice i porodice a pogotovo ne može ispoštovati zakonsku odredbu da pojedinac može predati zahtjev do tri puta u toku kalendarske godine. Zbog toga se socijalna situacija iz godine u godinu usložnjava i svake godine imamo sve više zahtjeva koje nismo u mogućnosti ispuniti.

Punoljetne osobe koje nemaju dovoljno prihoda za izdržavanje Korisnici stalne novčane pomoći

TABELA br. 24.⁸

Svega	Žene	GODINE STAROSTI											
		18-21		22-26		27-45		46-59		60-65		65 i više	
		svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene	svega	žene
757	446	4	4	14	7	164	88	239	118	81	47	255	182

2.5.3. Prava po osnovu invaliditeta

Broj korisnika neratnih invalidnina, tuđe njege i podrške manji je u 2021.godini u odnosu na 2020.godinu za 7 korisnika. Centar vrši prijem i obradu zahtjeva i izdavanje rješenja za priznavanje ovih prava na osnovu Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom FBiH.

TABELA br. 25.

Vrste prava	Godina	Broj korisnika	uplaćena sredstva
neratne invalidnine, dodatak za njegu i pomoći i ortopedski dodatak	2019.	2930	8.012.368,37 KM
	2020.	2664	8.000.964,70 KM
	2021.	2657	7.020.125,25 KM

2.5.4. Korisnici subvencioniranja troškova dženaze –sahrane

U 2021. godini u odnosu na 2020.godinu smanjio se broj korisnika subvencioniranja troškova sahrane/dženaze za sedamnaest korisnika, a za određeni broj korisnika troškove sahrane/dženaze finansirala je porodica.

TABELA br. 26.

VRSTE TROŠKOVA	2019.	2020.	2021.
Troškovi sahrane/dženaze	20	32	15
Ukupno	20	32	15

3. Rad na prevenciji i sprečavanju negativnih društvenih pojava

3.1. Prostitucija i trgovina ljudima

Prostitucija i trgovina ljudima su pojave o kojima se sve više govori, ali su još prilično tabu teme u našem društvu. Centar ima obavezu da se u skladu sa svojim nadležnostima i zahtjevima policijskih i pravosudnih organa uključuje u otkrivanje i sprečavanje ovih pojava, kao i u vezi sa saniranjem njihovih posljedica. U 2021.godini Centar je bio uključen u akciju policijskih organa na sprečavanju trgovine ljudima.

3.2. Skitnja i prosjačenje

Centar je u 2021.godini u skladu sa Protokolom za postupanje u slučajevima skitnje, prosjačenja, radne eksploracije i drugih vidova zloupotrebe djece u Tuzlanskom kantonu ostvario saradnju sa MUP-om TK. Petoro djece zatečenih u skitnji i prosjačenju smješteno je u prihvatalište, i još dva dijeteta koja su bila ugrožena teškim porodičnim odnosima.

⁸ Obrazac SZ-1 Federalnog zavoda sa statistikom

U četiri slučaja ovaj Centar je protiv dječijih roditelja podnio krivične prijave zbog zanermarivanja i zapuštanja malodobne djece i izdao dva upozorenja roditeljima na propuste pri roditeljskom staranju nad mldb djecom.

S obzirom na obaveze postupanja centara za socijalni rad kao i svih drugih organa u skladu sa Protokolom o postupku u slučajevima prosjačenja, skitnje, radne eksploracije i drugih vidova zloupotrebe djece u TK od septembra mjeseca 2017. godine na području Grada Tuzle utvrđen je postupak i određena stručna lica kao predstavnici Centra koji su na raspolaganju za navedene slučajeve u toku i nakon radnog vremena. Naime, u dogovoru sa nadležnim iz Policijske uprave Tuzla utvrđeno je da policijski službenici zajedno sa stručnim radnicima JU Centar za socijalni rad Tuzla zajednički u toku i nakon radnog vremena djeluju u slučaju evidentiranja pojava prosjačenja, skitnje ili drugih oblika eksploracije djece. Takođe, u toku 2021. godine obavljeno je nekoliko preventivnih zajedničkih obilazaka terena za koje su postojale sumnje da je prisutno prosjačenje.

Kad su u pitanju punoljetne osobe u 2021. godini poduzimane su konkretnе mjere u sprečavanju svih pojava u saradnji sa nadležnim policijskim stanicama, JZNU Dom zdravlja "Dr Mustafa Šehović" Tuzla, JZU UKC Tuzla, sa Prihvatnim centrom „Duje“ u Doboju Istoku, sa JU Dom penzionera Tuzla i drugim subjektima.

3.3. Alkoholizam i narkomanija

Zasigurno se može reći da su ovo danas u društvu najrasprostranjenije negativne društvene pojave. Međutim, teško se otkrivaju i još teže dokazuju. Postoje brojni ograničavajući faktori i trebalo bi dosta prostora da se svi razjasne. Sam Centar malo može pomoći da se ovi problemi efikasnije rješavaju. Radeći na terenu, u porodicama, stručni radnici Centra su otkrili da su glavni uzroci nasilja u porodici i vršenja krivičnih djela zapravo, alkoholizam i narkomanija. Poduzimane su konkretnе mjere kao što su savjetodavni rad, predlaganje i upućivanje na pružanje stručne medicinske pomoći, praćenje liječenja, zaštita djece, pokretanje postupaka za njihovo zbrinjavanje i izdržavanje, prijave policiji i sudu, pružanje materijalne pomoći porodicama i sl.

4. Administrativno – tehnički poslovi

U 2021. godini Centar je obavljao niz administrativno-tehničkih poslova koji nisu direktno vezani za socijalnu zaštitu, ali su direktno ili indirektno vezani za rad sa građanima i institucijama. Radi se o računovodstveno-knjigovodstvenim poslovima i administrativno-tehničkim poslovima. Tu su, prije svega, poslovi na izdavanju određenih uvjerenja, rješenja i drugih akata za potrebe građana, ustanova i institucija. Sljedeća tabela pokazuje vrste i obim takvih poslova:

TABELA br. 27

Administrativno – tehnički poslovi	2019.	2020.	2021.
- izdavanje uvjerenja o poslovnoj sposobnosti	346	291	310
- uvjerenja ostalim organima i pojedincima	867	46	65
-uvjerenja za stalnu novčanu pomoć	1015	1619	564
- uvjerenja za dječiji dodatak	162	119	158
-uvjerenje za starateljstvo	68	90	75
-uvjerenje za korisnike prava po osnovu invaliditeta	460	521	468
Ukupno	2918	2686	1640

U 2021. godini u odnosu na 2020. godinu je povećan broj izdatih uvjerenja o poslovnoj sposobnosti i uvjerenja za dječiji dodatak koji su se obratili Centru sa zahtjevima.

5. Saradnja sa osnivačem i drugim subjektima

Grad Tuzla kao osnivač Centra ima posebnu ulogu u njegovom organizovanju i provođenju programskih aktivnosti. Gradska uprava Grada Tuzla i Centar imaju izuzetno dobru saradnju u provođenju socijalne politike i socijalnog uključivanja građana u sve oblasti društvenog života.

Grad Tuzla je u 2021.godini izdvojio iz svog Budžeta sredstva u iznosu 1.109.832,24 KM iz čega su finansirane plaće i naknade radnika i materijalni troškovi Centra. Grad Tuzla je značajno pomogao kada je u pitanju pomoći socijalno ugroženim građanima izdvajanjem sredstava za jednokratne (interventne) novčane pomoći.

Posebnu saradnju Centar je ostvario sa svim mjesnim zajednicama na području Grada Tuzla. Mjesne zajednice su Centru predstavljale lokalnu infrastrukturu u kojoj je realizovano niz mjera koje određuju direktno učešće građana u socijalnom životu. Mjesne zajednice su imale izuzetno veliku ulogu u slučajevima gdje su živjele marginalizirane i socijalno isključene grupe. Centar je u saradnji sa mjesnim zajednicama realizovao aktivnosti oko zbrinjavanja socijalno ugroženih, zbrinjavanje bolesnih, pružanje savjetodavnih usluga, uključivanja djece u škole i sl.

Dobru saradnju Centar je ostvario i sa svim javnim preduzećima i ustanovama na području Grada Tuzla. Posebno se izdvaja saradnja sa JZNU Dom zdravlja "Dr Mustafa Šehović" Tuzla, JU „Dom penzionera“, JP „Komemorativni centar“, JKP "Vodovod i kanalizacija" Tuzla, JKP „Komunalac“, te drugim preduzećima i ustanovama.

Kad je u pitanju saradnja sa Ministarstvom za rad i socijalnu politiku u Vladi FBiH i Ministarstvom za rad, socijalnu politiku i povratak u Vladi Tuzlanskog kantona ista se realizovala na provođenju Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodice sa djecom, davanju prijedloga i preporuka za unapređenje rada ustanova u sistemu socijalne zaštite, te kontinuirana saradnja u cilju adekvatnog izvještavanja o stanju na terenu i ugroženosti građana sa zajedničkim ciljem, a to je povećanje sredstava koje se za ove namjene obezbeđuju u Budžetu TK. Saradnja sa Policijskom upravom Tuzla, sudovima i Tužilaštvom TK zasnivala se uglavnom na prevenciji i sprečavanju maloljetničke delinkvencije, skitnje i prosjačenja, nasilja u porodici, trgovine ljudima, u brakorazvodnim postupcima, u posredovanju sa osuđenim licima, kao i postupcima procesuiranja odgovornih.

Na kantonalnom nivou posebna saradnja je ostvarena sa JU „Dom za djecu bez roditeljskog staranja“, JU Odgojni centar TK, JU "Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa smetnjama u psihičkom i tjelesnom razvoju" Tuzla, HO Međunarodni forum solidarnosti "Emmaus" Prihvratnim centrom „Duje“, sa JZU UKC Tuzla, SOS Dječje selo Turija i Gračanica, te niz drugih javnih ustanova.

U 2021.godini je takođe bila aktuelna saradnja sa nevladinim sektorom, odnosno NVO. Posebno se istakla saradnja sa: Centrom za terapiju i rehabilitaciju „Viva žene“, Biroom za ljudska prava, Tuzlanskom Amicom, Udruženjem Roma "Eurorom", Udruženjem žena romkinja „Bolja budućnost“, Informativnim centrom za osobe sa invaliditetom „Lotos“, Udruženjem za pomoći u društvenoj nevolji „Fenix“ UHD „Prijateljice“, Fondacijom tuzlanske zajednice, Udruženjem „Agora“, Centrom za razvoj i podršku „Lotosice“, Asocijacijom „Margina“, Udruženjem „Naša djeca“, Udruženjem "Zemlja djece u BiH", Udruženjem penzionera, Udruženjem žena-penzionerki, Udruženjem građana oštećenog vida Tuzla, Udruženjem „URODIOL“, Švicarskim crvenim križom, Crvenim križom/krstom TK , sa Crvenim križom/krstom grada Tuzle, Udruženjem "Venus Amica" Tuzla.

Dosta dobra saradnja odvijala se i sa Filozofskim fakultetom Univerziteta u Tuzli - sa Odsjekom za socijalni rad, Edukacijsko – rehabilitacijskim fakultetom Univerziteta u Tuzli, te sa medijskim kućama RTV 7, RTV TK i RTV SLON.

Posebno je potrebno istaći saradnju sa građanima koji mogu da daju jako puno informacija o stanju na terenu i o pojavama sa kojima se susreću, a u cilju iznalaženja zajedničkog rješenja.

6. Zapošljavanje, učešće na seminarima i edukacijama

6.1. Zapošljavanje

U toku 2021. godine u JU Centar za socijalni rad Tuzla nije vršio prijem radnika na neodređeno vrijeme. Izvršen je prijem četiri radnika na određeno vrijeme (tri socijalna radnika i pedagog-psiholog). Stručnim radnicima koji su primljeni na određeno vrijeme ugovor je istekao u decembru 2021.

6.2. Učešće na seminarima i edukacijama

Tokom 2021. godine šest (16) uposlenika Centra je prisustvovalo na trideset osam (38) seminara i edukacija iz raznih oblasti, s tim da je zbog epidemiološke situacije odnosno stanja pandemije najveći broj edukacija obavljan u zadnjem tromjesječju godine i to putem različitih web aplikacija.

7. Realizacija projekata

1.Na temelju partnerskog projekta sa Fondacijom Tuzlanske zajednice u toku 2021. godine uz poštivanje epidemioloških mjera nastavljene su aktivnosti u cilju uspostavljanja i razvijanja savjetovališta za građane na području mjesne zajednice Kiseljak u okviru projekta pod nazivom "Razvoj naselja Kiseljak sa fokusom na jačanje društvene kohezije i integraciju osjetljivih grupa građana".

2.Saradnja sa organizacijom "Zemlja djece u BiH" na programskim aktivnostima unapređenja kvaliteta života djece je nastavljena i u 2021. godini putem određenih aktivnosti i izrade prijedloga određenih dokumenata.

3.U toku 2021. Godine JU Centar za socijalni rad je nastavio partnersku saradnju sa NO "Amica Educa" u cilju dalje organizacije i aktivnosti u okviru projekta "Porodična grupna konferencija" koju finansira "IN fondacija"

4.Na temelju Memoranduma o saradnji koji je potpisani između Grada Tuzla i UNICEFA BiH JU Centar za socijalni rad Tuzla učestvuje u Projektu "Jačanje socijalne i zdravstvene komponente kao odgovor na pandemiju COVID 19 u Bosni i Hercegovini.

5.Nastavljena je kontinuirana saradnja kroz projektne aktivnosti u kojima je Centar učestvovao a tiču se zaštite od nasilja u porodici.

6.Grad Tuzla implementira Projekat pod nazivom " Capacity Of Protection and Rescue Institutions Strengthened (CoPRIS)" (contract No 48-00-00080/2019-28-6), koji se kofinansira kroz EU Program prekogranične saradnje Srbija - Bosna i Hercegovina 2014 - 2020, u okviru finansijskog Instrumenta prepristupne pomoći (IPAII). Tijelo za ugovaranje ovog projekta je Ministarstvo finansija, Sektor za ugovaranje i finansiranje programa iz sredstava Evropske unije (CFCU), Republike Srbije.

Grad Tuzla je u okviru ovog Projekta formirao prekogranični mobilni Multidisciplinarni tim, koji broji 15 članova iz organizacija i institucija u sistemu zaštite i spašavanja na području Grada Tuzle. Jedan predstavnik Centra za socijalni rad je član Multidisciplinarnog tima. Glavni zadatak ovog tima će biti učešće u procesu izrade Akcionog plana za pripravnost i odgovor na prirodne i ljudski izazvane katastrofe, uz prihvatanje najbolje prakse Europske unije u prevenciji i reagovanju svih organizacija/institucija u sistemu zaštite i spašavanja u prekograničnom području.

7. World Vision International u BiH koja, podrzana GIZ-om, trenutno provodi projekat Unapredjenje uloge mobilnih identifikacionih timova u prevenciji i suzbijanju trgovine ljudima na Zapadnom Balkanu. Ovo je regionalni projekat koji se osim u BiH, provodi u Republici Srbiji, Crnoj Gori i Kosovu. CSR Tuzla je od početka uključen u konsultacije razmjeni i planiranje aktivnosti koje se provode kroz ovaj projekat, u bliskoj saradnji sa Koordinacionim timom za borbu protiv trgovine ljudima TK. Jedan predstavnik centra je član ovog mobilnog tima.

8. Predstavnica centra učestvuje u izradi gender akcionog plana Grada Tuzla za period 2022-2024. godine.

9. U 2021. godini nastavljena je saradnja sa organizacijom Misija Bez Granica iz Mostara, nevladnine organizacije koja pomaže socijalno ugrožene porodice. U 2021. ova organizacija je uključila nekoliko porodica u program podrške. Kriteriji za uključenje porodica su funkcionalnost porodice i njezin potencijal za rast. Misija je obezbjedila i 100 pakata za socijalno ugrožene porodice.

10. Centra za socijalni rad bio je u 2021. godini uključen u projekat e-Uprave koji se odnosi na Unaprijeđenje registara socijalnih davanja u organizaciji USAID-a i Federalnog ministarstva za rad i socijalnu politiku koji je započet 2021. godine i traje do 2025. godine.

8. REZULTATI POSLOVANJA

8.1. BROJ I STRUKTURA RADNIKA

Tabela 1. Kvalifikaciona struktura radnika

R./br.	Kvalifikacija	Broj radnika 12/2020	Broj radnika 12/2021	Index 2021/2020
1.	VSS	24	27	112
2.	VŠS	1	-	-
3.	SSS	11	11	100
4.	PK	1	1	100
5.	NK	1	1	100
UKUPNO		38	40	105

Tabela 2. Procentualno učešće pojedinih kvalifikacija u ukupnom broju radnika

R./br.	Kvalifikacija	Broj radnika 12/2021	Struktura
1.	VSS	27	67,5
2.	VŠS	-	-

3.	SSS	11	27,5
4.	PK	1	2,5
5.	NK	1	2,5
	UKUPNO	40	100

NAPOMENA:

Na dan 31.12.2021. godine Centar je upošljavao 40 izvršilaca, 36 uposlenika angažovano je na neodređeno vrijeme a 4 uposlenika je imalo ugovor na određeno vrijeme koji su istekli sa 31.12.2021. godine, a jedan od uposlenika je ispunio uslov za penziju 18.10.2021. godine.

Planirani broj izvršilaca po sadašnjoj sistematizaciji a usklađeno sa Pravilnikom o standardima za rad i pružanje usluga u ustanovama socijalne zaštite u Federaciji BiH ("Službene novine FBiH" broj: 15/13) iznosi 83 radnika i u odnosu na trenutni broj radnika nije popunjeno 45 radnih mesta. Zbog povećanog obima poslova i djelatnosti koju Centar obavlja, najprioritetnije je zapošljavanje socijalnih radnika i psihologa.

Prosječan broj uposlenih za 2021. godinu je 38.

8.2. ISPLATA PLATA I NAKNADA

Broj izvršilaca koji imaju VSS kvalifikaciju čine 67,50% od ukupnog broja radnika (40 radnika). Procenat radnika starijih od 50 godina iznosi 37,50 %.

Tabela 3. Prosječno isplaćene neto plaće radnika po kvalifikacijama za 2021. godinu

R./br.	Kvalifikacija	Prosječna plaća (Neto plaća bez poreza)
1.	VSS	1.335,98
2.	VŠS	1.284,67
3.	SSS	949,42
4.	PK/NK	655,50

U 2021. godini od ukupno 40 radnika, 27 radnika je imalo koeficijent VSS čiji je prosjek plata iznosio 1.335,98 KM, 11 radnika je imalo koeficijent SSS i 2 radnika su imala koeficijent PK/NK.

Prosječno isplaćena neto plata bez poreza na dohodaka po radniku u 2021. godini iznosila je 1.173,91 KM.

Odnos između najviše isplaćene neto plaće i najniže isplaćene neto plaće bez minulog rada i poreza na dohodak u decembru 2021. godine iznosi 3,09

$$1.890,00 : 612,00 = 3,09$$

Neto plaće su redovno isplaćene, uz potpuno poštivanje odredbi Zakona o porezima i doprinosima, odnosno uz isplate plaća redovno su izmireni i odgovarajući pripadajući doprinosi na teret zaposlenih, doprinosi poslodavca i poreza na dohodak.

2.2.1 Naknade radnika

- Naknada za ishranu u toku rada za dane prisustva na poslu kretala se u okviru dozvoljenih granica za budžetske korisnike, odnosno 1% od prosječne neto plaće isplaćene u FBiH u posljednja tri mjeseca prema posljednjem statističkom podatku.

- Regres za korištenje godišnjeg odmora isplaćen je u visini od 50% prosječne neto plaće isplaćene u FBIH odnosno u iznosu od 489,50 KM.
- Radniku kojem nije organizovan prevoz na posao i sa posla, a čije je mjesto stanovanja udaljeno od mjesta rada najmanje dva kilometra, pripada mjesecna novčana naknada za troškove prevoza u visini mjesecne karte gradskog odnosno prigradskog saobraćaja.
- Naknada za neprekidan rad u organima državne službe (jubilarna nagrada) se isplaćivala prema prosječnoj neto plaći FBIH za prethodna tri mjeseca prema objavljenom statističkom podatku, koja prethode mjesecu u kojem radnik stiče pravo na nagradu sa pripadajućim koeficijentima za navršene godine rada sa pripadajućim porezom na dohodak i doprinosima.
- Naknada za slučaj smrti člana uže porodice isplaćuje se u visini četiri prosječne mjesecne neto plate pod uslovom da član porodice živi u zajedničkom domaćinstvu. Naknada za slučaj teške bolesti i teške invalidnosti radnika ili člana njegove uže porodice, jednom godišnje isplaćuje mu se jednokratna novčana pomoć.
- Dnevica za službeno putovanje u zemlji iznosi 25,00 KM za putovanje koje traje preko 12 sati. Ako službeno putovanje traje od 8 do 12 sati obračunava se polovina dnevnice.

8.3. FINANSIJSKI POKAZATELJI

Finasiranje djelatnosti Centra se prelaskom na trezorsko poslovanje vrši isključivo iz Budžeta Grada Tuzla. Iz gradskog budžeta se finansiraju plaće, naknade radnika i materijalni troškovi.

U tabeli 4. dat je prikaz strukture prihoda i rashoda po glavnim vrstama troškova, kao i usporedba sa ostvarenjem iz prethodne godine i planiranim veličinama za 2021. godinu.

Tabela 4. Struktura prihoda i rashoda

R/br	OPIS	Ostvareno u 2020. godini	Plan u 2021. godini	Ostvareno u 2021. godini	Index 5/4
1	2	3	4	5	6
1.	Prihodi od osnivača - Budžet Grad Tuzla	1.054.821,33	1.134.200,00	1.109.832,24	97,85
2.	Prihodi od pružanja usluga građanima	25.006,66	30.000,00	12.305,92	41,02
3.	Uplaćene refundacije bolovanja iz ranijih godina	45.000,00	80.000,00	70.000,00	87,50
4.	Primljeni kapitalni transferi od Federacije	5.000,00	0,00	0,00	0,00
5.	Donacije od pravnih lica	3.265,10	0,00	0,00	0,00
6.	Primljeni tekući transferi od Federacije	0,00	4.750,00	4.750,00	100
	OSTVARENI PRIHODI (Zbir redova od 1 do 6)	1.133.093,09	1.248.950,00	1.196.888,16	95,83
7.	Neto plaće i naknade	542.360,36		570.496,94	
8.	Doprinosi na teret zaposlenih	243.669,17		256.309,81	
9.	Bruto plaće	786.029,53	844.500,00	826.806,75	97,90
10.	Naknade za topli obrok	67.381,72		69.598,04	
11.	Naknade za prevoz na posao	11.120,97		11.376,73	

12.	Regres za godišnji odmor	16.920,00		17.622,00	
13.	Jubilarne nagrade	6.507,84		15.886,50	
14.	Pomoć u slučaju smrti ili teže invalidnosti	19.102,00		25.712,00	
15.	Otpremnina	0,00		6.686,60	
16.	Naknada troškova zaposlenih	121.032,53	152.000,00	146.881,87	96,63
17.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	87.617,71	98.500,00	92.167,18	93,57
18.	Putni troškovi	847,25	1.000,00	736,50	73,65
19.	Izdaci za električnu energiju	7.704,39		7.409,53	
20.	Izdaci za centralno grijanje	10.630,43		12.997,75	
21.	Izdaci za energiju	18.334,82	22.000,00	20.407,28	92,76
22.	Izdaci za telefon	8.109,75		8.303,45	
23.	Izdaci za internet	718,80		718,80	
24.	Izdaci za mobilni telefon	4.618,79		4.620,69	
25.	Izdaci za poštanske usluge	19.684,98		20.254,31	
26.	Izdaci za komunikaciju	33.132,32	38.350,00	33.897,25	88,39
27.	Izdaci za vodu i kanalizaciju	1.236,05		1.295,01	
28.	Izdaci za usluge odvoza smeća	2.723,76		2.723,76	
29.	Usluge deratizacije	1.287,00		1.170,00	
30.	Izdaci za komunalne usluge	5.246,81	6.000,00	5.188,77	86,48
31.	Administrativni materijal	10.907,74		9.501,37	
32.	Medicinski i lab. materijal	1.334,10		0,00	
33.	Materijal za čišćenje	1.363,96		1.481,61	
34.	Nabavka materijala	13.605,80	14.000,00	10.982,98	78,45
35.	Izdaci za usluge prevoza i gorivo	3.880,68	7.400,00	5.278,75	71,33
36.	Izdaci za tekuće održavanje	5.802,12	7.000,00	3.867,26	55,25
37.	Izdaci osiguranja	4.429,40	5.200,00	3.947,23	75,91
38.	Ugovorene usluge	3.999,64	10.000,00	6.618,26	66,18
39.	Izdaci za hardverske i softverske usluge	4.554,52	5.000,00	4.588,10	91,76
40.	Zatezne kamate i troškovi spora	650,00	2.000,00	1.250,00	62,50
41.	Izdaci za lica na stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa	1.939,77	0,00	0,00	0,00
42.	Ostale ugovorene usluge	15.179,88	15.000,00	14.904,27	99,36
43.	Izdaci za fizičko osiguranje objekta	17.582,75	19.000,00	17.846,01	93,93
44.	Nabavka opreme	2.280,10	2.000,00	1.519,70	75,99
45.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	6.947,46	0,00	0,00	0,00
TEKUĆI RASHODI (Zbir redova od 7 do 45)		1.133.093,09	1.248.950,00	1.196.888,16	95,83

Ukupni rashodi djelatnosti Centra iznosili su 1.196.888,16 KM i povećani su za 5,63 % u odnosu na prethodnu godinu (1.133.093,09 KM).

Tabela 5. Ostvareni prihodi i rashodi u odnosu na finansijski plan za 2021. godinu

Red. br.	Opis	Fin. plan 2021. god.	Ostvarenje u 2021. godini	Index
1.	Rashodi	1.248.950,00	1.196.888,16	95,83
2.	Prihodi	1.248.950,00	1.196.888,16	95,83

Ako posmatramo ostvarene prihode i rashode, vidimo da su manji u odnosu na finansijski plan za 4,17 %.

U izvještajnom periodu obračun plaća je vršen shodno odredbama Zakona o radu, po kome se za sve radnike bez obzira na dužinu trajanja Ugovora o radu obračunavaju pripadajući doprinosi i porezi.

Naknade troškova zaposlenih odnose se na isplate toplog obroka, naknade za troškove prevoza na posao i sa posla, isplata regresa i jubilarnih nagrada. Ovdje trebamo naglasiti da su sve isplate zaposlenicima čija je visina određena odlukama Vlade FBiH isplaćene u dozvoljenim granicama, te su tako bile oslobođene plaćanja poreza i doprinos, osim jubilarnih nagrada na koje su obračunati i plaćeni svi porezi i doprinosi.

Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi su proporcionalni isplaćenim plaćama radnika i u odnosu na finansijski plan realizirani su 93,57 %

Putni troškovi i dnevnice koji su realizovani, manji su za 26,35 % u odnosu na finansijski plan. Troškovi dnevica u zemlji iznose 736,50 KM.

Izdaci za energiju odnose se na utrošenu električnu energiju u iznosu od 7.409,53 KM i izdaci za centralno grijanje u iznosu od 12.997,75 KM. Navedeni izdaci u odnosu na prethodnu godinu veći su za 11,30 % a u odnosu na finansijski plan manji za 7,24 %.

Grupu izdataka za komunalne usluge sačinjavaju: izdaci za vodu i kanalizaciju u iznosu 1.295,01 KM, izdaci za usluge odvoza smeća 2.723,76 KM, usluge deratizacije 1.170,00 KM, izdaci za telefon 8.303,45 KM, izdaci za internet 718,80 KM, izdaci za mobilni telefon 4.620,69 KM i izdaci za poštanske usluge 20.254,31 KM.

Izdaci za administrativni materijal se odnose na utrošak kancelarijskog materijala, kompjuterskog materijala, sitnog inventara, materijala za čišćenje, a u odnosu na finansijski plan manji su za 21,55 %.

Izdavanja za usluge goriva, maziva i registracije vozila manji su za 28,67 % u odnosu na plan. Odnosno, ukupni troškovi goriva za 2021. godinu iznose 4.603,48 KM i registracija motornih vozila 675,27 KM.

Izdaci za tekuće održavanje odnosno usluge opravki održavanja zgrade, opreme i vozila su manji za 44,75% u odnosu na planirano.

Index smanjenja od 24,09 % odnosi se na izdatke za troškove osiguranja imovine, zaposlenika i automobila.

U grupu izdataka ugovorenih usluga knjižene su usluge medija, usluge javnog informisanja i odnosa sa javnošću (objava oglasa), usluge reprezentacije, ostale stručne usluge, ostale nepomenute usluge (taxa, uvjerenja i sl.) i ostali izdaci za informisanje. Ugovorene usluge u odnosu na finansijski plan manje su za 33,82 %.

Usluge javnog informisanja i odnosa sa javnošću (objava oglasa) iznosili su 889,11 KM, usluge reprezentacije 297,90 KM, ostale stručne usluge u iznosu 4.843,20 KM i ostali izdaci za informisanje u iznosu od 588,05 KM.

Izdaci za hardverske i softverske usluge za 2021. godinu iznose 4.588,10 KM i u odnosu na finansijski plan su manje za 8,24 %.

Na poziciji ostale ugovorene usluge (posebne usluge) su knjiženi izdaci za naknade za Upravni odbor u iznosu od 10.142,23 KM, naknada za usluge Posredovanja u iznosu 4.762,04

KM. Naknada za predsjednika Upravnog odbora iznosi 250,00 KM (neto iznos), članovi upravnog odbora imaju naknadu u iznosu od 200,00 KM (neto iznos) i zapisničar ima naknadu u iznosu od 50,00 KM (neto iznos).

Na poziciji Izdaci za fizičko osiguranje objekta knjižene su usluge fizičke zaštite Centra što je za 6,07 % manje od planiranih sredstava za 2021. godinu.

Socijalni oblici od 01.01.2012. godine se finansiraju preko Ministarstva za rad i socijalnu politiku TK posredstvom trezora Kantona.

U tabeli 6. dat je pregled jednokratnih novčanih pomoći koje su isplaćene od strane Ministarstva za rad i socijalnu politiku TK u 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 i 2021. godinu.

Tabela 6. Jednokratne novčane pomoći

	2016. godina	2017. godina	2018. godina	2019. godina	2020. godina	2021. godina
Jednokratne novčane pomoći	47.720,00	63.730,00	126.990,00	127.000,00	126.980,00	127.000,00

Sredstva za jednokratne novčane pomoći za 2021. godinu realizirana su u iznosu od 127.000,00 KM što je na nivou realiziranih u 2020. godini.

8.4 KAPITALNI IZDACI

Shodno Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u FBiH („Službene novine FBiH“ broj: 60/14), amortizacija je obračunata po propisanim stopama iz Nomenklature stalnih sredstava za amortizaciju („Službene novine FBiH“ broj 2/95) i knjižena je na teret klase 5- izvori sredstava u iznosu od 32.711,67 KM.

Tabela 7. Kapitalni izdaci

R/b	Kapitalni izdaci	Kapitalni izdaci za 2020. godinu	Kapitalni izdaci za 2021. godinu	Index
1.	Nabavka opreme	2.280,10	1.519,70	66,65
2.	Rekonstrukcija zgrade	0,00	0,00	-
3.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	6.947,46	0,00	-

JU Centar za socijalni rad u toku 2021. godine zbog dotrajalosti opreme, istu nabavio u iznosu 1.519,70 KM što je 24,01% manje od planiranih, a za 33,35% manje u odnosu na ostvarenje u prethodnoj 2020. godini.

8.5 PODACI O OBAVEZAMA PREMA DOBAVLJAČIMA I POTRAŽIVANJIMA

Obaveze prema dobavljačima sa 31.12.2021. godine iznose 15.039,08 KM. Navedene obaveze se odnose tekuće račune iz mjeseca decembra i plaćeni su u januaru 2022. godine.

Obaveze po obustavljenim porezima i doprinosima u iznosu od 447,70 KM se odnose na naknade za rad Upravnog odbora za decembar 2021. godine u iznosu 165,80 KM i naknada za Posredovanja prije razvoda braka za oktobar i novembar u iznosu od 281,90 KM.

Kratkoročne obaveze prema fizičkim licima u iznosu 1.890,00 KM se odnose na naknadu za rad Upravnog odbora u iznosu 700,00 KM, naknada za rad posredovanja prije razvoda braka 1.190,00 KM.

9.ZAKLJUČCI I MJERE

9.1. ZAKLJUČCI

1. JU Centar za socijalni rad Tuzla je u 2021.godini realizovao veći dio svojih programskih ciljeva i zadataka izuzev onih koji su zavisili od viših organa vlasti zbog nedostatka sredstava u budžetima, iako je radio sa nedovoljnim brojem stručnih radnika.

2. Posebnu pažnju Centar je posvećivao najugroženijim kategorijama stanovništva kao što su: osobe bez sredstava za život (korisnici stalne novčane pomoći), osobe sa smetnjama u psihofizičkom razvoju, djeca ugrožena porodičnom situacijom, porodice sa djecom, punoljetne osobe koje nemaju dovoljno sredstava za izdržavanje, stare i iznemogle osobe, civilne žrtve rata itd. Pružene su konkretnе novčane i druge materijalne i nematerijalne pomoći, pomoći u smještaju u porodice i ustanove, preuzimanje starateljstva, pomoći u zdravstvenoj zaštiti, pomoći u psihosocijalnoj zaštiti i druge vrste konkretnih pomoći.

3. Aktivno je, u skladu sa epidemiološkim mjerama, rađeno na prevenciji i sprečavanju negativnih društvenih pojava, kao što su: maloljetnička delikvencija, nasilje u porodici, prostitucija, trgovina ljudima. U 2021.godini Centar se uključio u aktivnosti vezano za statusne probleme maloljetnih migranata imenujući im posebnog staraoca u postupcima registracije kod nadležnog Ureda za strance Ministarstva sigurnosti BiH. Značajna pažnja je posvećena i posredovanju kod razvoda brakova, mirenja bračnih partnera i posredovanja sa osuđenim licima i njihovim porodicama.

4. Ostvarena je dobra saradnja sa osnivačem (Grad Tuzla) i drugim subjektima kao što su: pravosudni organi, policija, mjesne zajednice, škole, sa raznim ustanovama i institucijama, gradskim službama, te sa nevladinim organizacijama.

5. Centar je i u 2021.godini iznalazio načine da samostalno ili u saradnji sa drugim subjektima, uglavnom NVO i pojedincima-donatorima osigura dodatna novčana i druga sredstva kako bi zadovoljio što veći broj potreba građana Grada Tuzle, a posebno sredstva potreba za zaštitu radnika Centra u periodu pandemije koronavirusom COVID 19.

6.Od marta 2020. godine kada je proglašeno stanje prirodne nesreće a onda i stanje pandemije koje je trajalo cijelu 2021. godinu (traje i danas) JU Centar za socijalni rad Tuzla je prilagodio pružanje usluga korisnicima i omogućio da ustanova bude na raspolaganju svima kojima je potrebna pomoć, a pri tome poštujući epidemiološke mjere i preporuke.

7.JU Centar za socijalni rad Tuzla od početka pandemije koronavirusom COVID 19 ima organizovan trijažni punkt i način obavljanja rada sa korisnicima, koji ni u jednom trenutku nije bio obustavljen.

8.U toku 2021. godine JU Centar za socijalni rad Tuzla je intenzivno sarađivala sa Crvenim krstom/križom Grada Tuzle i uz finansijsku podršku Grada Tuzla realizovana je podjela pomoći i obezbeđenje paketa hrane najugroženijim kategorijama stanovništva Grada Tuzle.

9. Saglasno naredbama kriznih štabova JU Centar za socijalni rad Tuzle je donio Krizni plan pripravnosti i odgovora na pojavu novog koronavirusa COVID -19 koji se primjenjuje u ustanovi.

10. Centar je i u 2021.godini svoje poslovanje zasnivao na važećim zakonskim i drugim finansijskim propisima, na raspoloživim budžetskim sredstvima, na principima trezorskog poslovanja i svojih akata.

9.2. MJERE

1. Neophodno je reformisati sistem socijalne zaštite, odnosno izgraditi sistem koji će biti usklađen sa ekonomskim razvojem. Tada ne bi dolazilo do toga da se krupna socijalna pitanja regulišu odlukama, već bi se primjenjivali zakoni i ne bi se dešavali prekidi u ostvarivanju prava, npr. pravo na dječiji dodatak i druga prava prije svega dječija prava.

2. Neophodno je stvaranje zakonskih pretpostavki za formiranje budžetskih fondova, ali i razvojnog socijalnog fonda koji bi okupljao sredstva budžeta, privatnog i nevladinog sektora. Ovi fondovi bi obezbjedili sigurno finansiranje, pružanje proširenih socijalnih usluga, mješoviti sistem, pružanja usluga, kao i tržišni način za one koji žele nešto više od onog što je obaveza države.

3. Zakonima o socijalnoj zaštiti treba omogućiti precizno obavezno informisanje građana o pravima u okviru socijalne zaštite. Sve zakone i odluke treba staviti u proces javnih rasprava kako bi svi učesnici u sistemu socijalne zaštite mogli učestvovati u donošenju politika i biti upoznati s pravima koja im pripadaju.

4. Neophodno je još intenzivnije raditi na poštivanju međunarodnih konvencija i standarda, kao i drugim dokumentima koji regulišu pitanja iz oblasti socijalne zaštite.

10. IZVORI PODATAKA

Izvori podataka za sastavljanje ovog Izvještaja su:

1. Statistički izvještaji Centra za socijalni rad za 2021.godinu dostavljeni Zavodu za statistiku FBiH i to:

- Statistički izvještaj o starateljstvu i usvojenju i
- Statistički izvještaj o korisnicima i oblicima socijalne zaštite;

2. Podaci o korisnicima socijalne i dječije zaštite za 2021.godinu dostavljeni Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i povratak Tuzlanskog kantona;

- 3. Evidencije iz protokola i

- 4. Budžet Grada Tuze, Odluka o izvršenju budžeta i Finansijski izvještaj Centra.

JU CENTAR ZA SOCIJALNI RAD TUZLA
DIREKTORICA
Dr sci Lejla Sadiković, dipl.pravnik

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
TUZLANSKI KANTON
GRAD TUZLA
JAVNA USTANOVA CENTAR ZA SOCIJALNI RAD
TUZLA

Tuzla, Kozaračka bb, tel.: +387 35 36 90 10, fax: +387 35 36 90 35, e-mail: info@csrtuzla.ba

Na osnovu člana 27. Zakona o ustanovama ("Službene novine FBiH" broj: 6/92 i 13/94), člana 19. Pravila Javne ustanove Centar za socijalni rad Tuzla broj:I-01-05-2-48/21 od 29.12.2021.godine i odredbi Poslovnika o radu Upravnog odbora JU Centar za socijalni rad Tuzla broj: I-01-05-2-36/20 od 22.10.2020.godine, Upravni odbor na sjednici održanoj 12.04.2022.godine donosi

**ODLUKU
O USVAJANJU
IZVJEŠTAJA O RADU I POSLOVANJU ZA 2021. GODINU**

Član 1.

Usvaja se Izvještaj o radu i poslovanju JU Centar za socijalni rad Tuzla za 2021. godinu.

Član 2.

Izvještaj o radu i poslovanju JU Centar za socijalni rad Tuzla za 2021. godinu je sastavni dio ove Odluke.

Član 3.

Zadužuje se direktorica JU Centar za socijalni rad Tuzla da Izvještaj proslijedi resornoj službi na dalji postupak.

Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Broj:I-01-05-2-21/22
Tuzla, 14.04.2022.godine

PREDSJEDNICA
UPRAVNOG ODBORA
Jurak Ranka, dipl.pravnik
Jurak Ranka

DOSTAVLJENO:

- 1.Služba za ekonomski razvoj, poduzetništvo i poljoprivredu Grada Tuzla
- 2.Upravni odbor
- 3.a/a